

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Rozšiřování jazykových znalostí prostřednictvím
Erasmu+ na OHS Turnov**

Bc. Michaela Horníková, DiS.

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michaela Horníková, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Rozšiřování jazykových znalostí prostřednictvím Erasmus+ na OHS Turnov

Název anglicky

Broadening language knowledge through the Erasmus+ programme at Business Academy, Hotel Management School and Secondary Technical School in Turnov

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je determinovat celkový přínos programu Erasmus+, studie bude provedena na Obchodní akademii, Hotelové škole a Střední odborné škole v Turnově.

Dílní cíle:

- zpracovat teoretická východiska současné literatury zabývající se projektem Erasmus+;
- zjistit přístup a vztah žáků střední školy ke vzdělávání v cizím prostředí;
- posoudit, zda jsou zahraniční stáže přizpůsobeny studijnímu oboru účastníků;
- zhodnotit, zda je výše poskytnutých finančních prostředků adekvátní;
- ověřit předpoklad, že dojde ke zlepšení prospěchu ve sledovaném předmětu.

Metodika

V práci budou využity metody analýzy a syntézy. Bude provedeno dotazníkové šetření žáků školy s cílem ověření (vyvrácení) předem stanovených hypotéz o přínosu programu Erasmus+.

V závěru práce budou shrnuty výsledky práce a navržena opatření pro zefektivnění programu.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

mobilita, znalosti, Evropská unie, vzdělávání, Erasmus+, žáci, střední škola, nezaměstnanost, pracovní stáž, Turnov.

Doporučené zdroje informací

BRDEK, Miroslav a Helena VYCHOVÁ. Evropská vzdělávací politika: programy, principy a cíle. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-86395-96-0.

Dům zahraničních služeb. ECVET: evropský systém pro zvýšení kvality mobility v odborném vzdělávání: otázky a odpovědi. Praha: Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, 2013. ISBN 978-80-87335-52-9.

EUROPEAN COMMISSION, Příručka k programu [online]. © 2017 [cit. 2017-12-28] Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmusplus/sites/erasmusplus/files>

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

PRŮCHA, Jan. Pedagogická evaluace: hodnocení vzdělávacích programů, procesů a výsledků. Brno: Masarykova univerzita, 1996. ISBN 80-210-1333-8.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michaela Havlíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2018

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 3. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "*Rozšiřování jazykových znalostí prostřednictvím Erasmu+ na OHS Turnov*" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 3. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Michaelě Havlíkové, Ph.D., Mgr. Daně Votrubcové a Ing. Veronice Melichové za aktivní pomoc a věcné rady při psaní diplomové práce. Také bych ráda poděkovala OHS Turnov za poskytnutí podkladů k praktické části mé práce.

Rozšiřování jazykových znalostí prostřednictvím Erasmu+ na OHS Turnov

Abstrakt:

Diplomová práce je zaměřena na rozšiřování jazykových znalostí prostřednictvím Erasmu+ na OHS Turnov. Znalost cizího jazyka a jeho následné uplatnění v životě jedinců se stává nezbytnou součástí života dnešní společnosti. Díky programu Erasmus+ si účastníci mohou na vlastní kůži vyzkoušet uplatnění svých jazykových znalostí v cizím prostředí. Hlavním cílem této práce je determinovat celkový přínos výše zmíněného programu. Toho je dosaženo za pomoci pedagogického výzkumu formou dotazníkového šetření doplněného o kvalitativní výzkum provedený formou rozhovorů se zástupkyní školy, rodičem účastnice a účastníky pracovní stáže.

Klíčová slova: mobilita, znalosti, Evropská unie, vzdělávání, Erasmus+, žáci, střední škola, nezaměstnanost, pracovní stáž, Turnov

Broadening language knowledge through the Erasmus+ programme at Business Academy, Hotel Management School and Secondary Technical School in Turnov

Abstract:

This diploma thesis is focused on broadening language knowledge through the Erasmus+ programme at Business Academy, Hotel Management School and Secondary Technical School in Turnov. The knowledge of a foreign language and its following application in everyday life is becoming a necessary part of our life in today's society. The participants can experience the application of their language knowledge in an unknown environment on their own thanks to the Erasmus+ programme.

The main aim of this thesis is to determine a general contribution of above mentioned programme. This can be reached by means of the pedagogical research through a questionnaire supplemented with a qualitative research made by interviews with a school executive, participant's parents and those involved in the work experience.

Keywords: mobility, knowledge, European Union, education, Erasmus+ programme, pupils, secondary school, unemployment, work experience, Turnov

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika práce.....	15
3 Metodická východiska	18
4 Teoretická východiska	22
4.1 Vzdělávací politika Evropské unie.....	22
4.1.1 Cíle a strategie vzdělávací politiky EU.....	22
4.1.2 Nástroje vzdělávací politiky EU	23
4.2 Vzdělávací program Erasmus+	24
4.2.1 Historie.....	24
4.2.2 Erasmus+	26
4.2.3 Organizace spojené s programem Erasmus+	27
4.2.4 Stavba programu	30
4.2.5 Finance a Erasmus+	31
4.2.6 Zapojené státy	31
4.2.7 Podmínky účasti žáků VET	32
4.2.8 ECVET.....	33
4.3 Jazykové znalosti	33
5 Vlastní pedagogický výzkum.....	35
5.1 OHS Turnov	35
5.1.1 Základní identifikační údaje organizace	35
5.1.2 OHS Turnov a projekt ERASMUS+	36
5.2 Výsledky kvantitativního výzkumu	38
5.2.1 Dotazníkové šetření	38
5.2.2 Testování hypotéz	50
5.2.3 Studie zlepšení jazykových znalostí	54
5.3 Výsledky kvalitativního výzkumu	56
5.4 Zhodnocení pracovní stáže a výsledků výzkumu.....	57
5.5 Návrhy změn	62
6 Závěr.....	64
7 Seznam použitých zdrojů	66
7.1 Tištěné zdroje	66
7.2 Internetové zdroje.....	67
7.3 Ostatní zdroje	70

8 Přílohy	I
Příloha 1: Hypotéza	I
Příloha 2: Dotazník pro účastníky	II
Příloha 3: Přihláška na zahraniční stáž	V
Příloha 4: Pracovní deník	VI
Příloha 5: Vyhodnocení zahraniční stáže	X
Příloha 6: Vyhodnocení zahraniční stáže	XII

Seznam obrázků

Obrázek 1: Historie vyjetí v rámci Erasmu	25
Obrázek 2: Stavba programu	30

Seznam tabulek

Tabulka 1: Odvětvové programy celoživotního učení	26
Tabulka 2: Označení pro upřesnění činností Erasmus+	27
Tabulka 3: Plánování rozpočtu na období 2014-2020	31
Tabulka 4: Organizace studia	36
Tabulka 5: Pozorovaná a očekávaná četnost	50
Tabulka 6: Skutečné četnosti	51
Tabulka 8: Finanční grant	53
Tabulka 9: Znamky z AJ před pracovní stáží	55
Tabulka 10: Znamky z AJ po absolvování pracovní stáže	55

Seznam grafů

Graf 1 – Pohlaví účastníků pracovní stáže	38
Graf 2 – Zastoupení učebních a studijních oborů	38
Graf 3 – Konkrétní vymezení oborů	39
Graf 4 – Celkem žáků za 4 roky	40
Graf 5 – Informace o Erasmus+	40
Graf 6 – Motivace o pracovní stáž	41
Graf 7 – Cílová destinace	42
Graf 8 – Účastníci v Anglii Graf 9 – Účastníci v Irsku	42
Graf 10 – Pokrytí nákladů z finančního grantu	43
Graf 11 – Jazykové znalosti PŘED Graf 12 – Jazykové znalosti PO	43
Graf 13 – Začlenění mezi spolupracovníky	44
Graf 14 – Osobní přínos	44
Graf 15 – Celkové ohodnocení Erasmus+	45
Graf 16 – Doporučení potencionálním zájemcům	46
Graf 17 – Zájem o další pobyt	46
Graf 18 – Pomoc při hledání zaměstnání	47

Graf 19 – Změna organizace pracovní stáže.....	48
Graf 20 – Pracovní umístění z hlediska studijního oboru.....	48
Graf 21 – Zlepšení jazykových znalostí	54

Seznam vzorců

Vzorec 1: Test dobré shody Chí-kvadrát	16
Vzorec 2: Testové kritérium	16
Vzorec 3: Test nezávislosti Chí-kvadrát pro čtyřpolní tabulku	16

Seznam použitých zkratek

AJ	Anglický jazyk
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
ČJ	Český jazyk
DZS	Dům zahraniční spolupráce
ECVET	Evropský systém pro uznávání kvalifikace v odborném vzdělávání
EU	Evropská unie
EHP	Evropský hospodářský prostor
MHD	Městská hromadná doprava
NAEP	Národní agentura pro evropské vzdělávací programy
např.	například
OHS Turnov	Obchodní akademie, Hotelová škola a Střední odborná škola, Turnov, Zborovská 519, příspěvková organizace
p. o.	příspěvková organizace
resp.	respektive
TK	Testové kritérium
tzn.	to znamená
VET	odborné vzdělávání a příprava
VŠ	Vysoká škola
vč.	Včetně

1 Úvod

Nezbytnou součástí dnešní doby je znalost cizích jazyků, žáci jsou připravováni na život, kde uspějí jen ti nejvytrvalejší. Na každého z nás jsou kladeny čím dál větší nároky, které nás podněcují k neustálému zdokonalování sebe sama. K snazšímu uplatnění na trhu práce pomáhá žákům program Erasmus+, jehož prvotním účelem je boj s nezaměstnaností. I když se nacházíme v zemi, kde je nejnižší nezaměstnanost v Evropské unii, člověk se musí stále zdokonalovat, aby dosáhl vytouženého pracovního místa.

Budoucnost je pro mnohé z nás velmi důležitá, a proto se všichni musí snažit získávat nové zkušenosti, které nás vedou k vytyčenému cíli. Žáci, kteří se odváží a vycestují s programem Erasmus+, prožijí mnoho zážitků a zároveň získávají nové znalosti, schopnosti a dovednosti. Ověří si, zda mají kompetence k profesi, kterou si vybrali na střední škole. Ne všichni žáci mají vhodné podmínky pro dosažení svých cílů. Velký význam má prostředí, ve kterém žák vyrůstá, neboť mu udává směr, jímž se jeho cesta životem bude ubírat. Rodina by měla být prvotní stimul, který zajistí vhodné podmínky pro své dítě. Bohužel se často stává, že mnohým z nich dostačuje základní vzdělání nebo nemají možnost pokračovat v cestě za svým snem.

Svou roli hrají také volní vlastnosti člověka, jako je cílevědomost, svědomitost, ambicióznost, spolehlivost, vytrvalost, odpovědnost apod. Způsob výchovy a vzdělávání žáků směřuje k tomu, aby škola žákům poskytla kvalitní základy všeobecného vzdělání, odborného vzdělání, možnost seznámení s reálným prostředím u jejich potencionálních zaměstnavatelů a vedla k úspěšnému ukončení studia. Dále vytváří vhodné podmínky pro další vzdělávání, aby byli žáci co nejvíce motivováni pro celoživotní učení, komunikaci mezi lidmi a uplatnění v životě. Střední škola se snaží rozvíjet osobnost každého žáka, aby byli žáci schopni samostatně a tvořivě myslet, svobodně se rozhodovat a projevovat se a aby byli žáci schopni spolupráce, respektovali práci a úspěch druhých. Pedagogové vedou žáky k tomu, aby poznávali zvláštnosti odlišných národů a států, projevovali pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací a navazovali citlivé vztahy k lidem, ke svému prostředí i přírodě, a to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami. Významným profilačním prvkem školy je dlouhodobá spolupráce se sociálními partnery v regionu, ale i se zahraničními partnery v rámci zahraničních odborných stáží žáků školy zejména prostřednictvím programu Erasmus+.

Možnost vycestovat s programem Erasmus+, zdokonalení se v cizím jazyce, sžití s jinou kulturou a zapojení se do pracovních povinností žákům odkrývá novou etapu života. Pro mnohé účastníky je díky této zkušenosti snazší uspět v konkurenčním boji o potenciální zaměstnání a tím se naplňuje cíl Evropské unie, který je vyznačen v Strategii Evropa 2020 a tím je do roku 2020 dosáhnout 75 % zaměstnanosti žen a mužů ve věku od 20 do 64 let.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je determinovat celkový přínos programu Erasmus+, studie bude provedena na Obchodní akademii, Hotelové škole a Střední odborné škole v Turnově.

Dílčí cíle:

- zpracovat teoretická východiska současné literatury zabývající se projektem Erasmus+;
- zjistit přístup a vztah žáků střední školy ke vzdělávání v cizím prostředí;
- posoudit, zda jsou zahraniční stáže přizpůsobeny studijnímu oboru účastníků;
- zhodnotit, zda je výše poskytnutých finančních prostředků adekvátní;
- ověřit předpoklad, že dojde ke zlepšení prospěchu ve sledovaném předmětu.

Hypotézy

H₀: Studovaný obor nemá vliv na zájem žáků o vzdělávací program Erasmus+.

H₁: Studovaný obor má vliv na zájem žáků o vzdělávací program Erasmus+.

H₀: Pohlaví nemá vliv na zájem o další pracovní stáž.

H₁: Pohlaví má vliv na zájem o další pracovní stáž.

H₀: Vzdělávací program Erasmus+ nemá vliv na zlepšení jazykových znalostí.

H₁: Vzdělávací program Erasmus+ má vliv na zlepšení jazykových znalostí.

H₀: Finanční grant je stejně dostačující, jak pro účastníky pracovní stáže v Anglii, tak i v Irsku.

H₁: Finanční grant není stejně dostačující, jak pro účastníky pracovní stáže v Anglii, tak i v Irsku.

Výsledky budou využity Obchodní akademií, Hotelovou školou a Střední odbornou školou, při tvorbě Školního akčního plánu na podporu rozvoje vzdělávání na období 2017 až 2019.

2.2 Metodika práce

Metodika teoretické části byla zpracována na základě studia odborné literatury a internetových zdrojů, které jsou uvedeny ve zdrojích. V teoretické části je studie zaměřena na oblasti vzdělávací politiky Evropské unie, její cíle, strategie a nástroje. Konkrétně se zaměřuje na vzdělávací program Erasmus+.

V praktické části diplomové práce je charakterizována Obchodní akademie, Hotelová škola a Střední odborná škola, Turnov, Zborovská 519, příspěvková organizace a kroky této organizace vedoucí k realizaci pracovních stáží v zahraničí prostřednictvím programu Erasmus+. OHS Turnov se zabývá způsobem, kterým probíhá příprava účastníků zahraniční pracovní stáže před realizací zahraniční stáže, která v této škole probíhá v Anglii nebo Irsku. Práce prezentuje výsledky kvantitativního a kvalitativního výzkumu, které mají za cíl komplexně zhodnotit přínos pracovních stáží pro žáky výše uvedené školy, z kterých pak vychází navrhované změny.

Dotazníkové šetření probíhalo v období září až říjen 2017. Dotazník měl 16 otázek, z toho 9 uzavřených, 2 polootevřené a 5 škálových. V dotazníku byly převážně použity odpovědi formou smajlíků, protože respondenti byli žáci střední školy a dotazníky byly díky tomu pro ně bližší a zajímavější. Dotazník byl respondentům spolu s průvodním dopisem a žádostí o vyplnění rozeslán prostřednictvím elektronické pošty. Sestaven byl tak, aby pro respondenty byl přiměřený z hlediska srozumitelnosti a rozsahu a aby se v něm nevyskytovaly otázky, které jsou nadbytečné. Vyplněné dotazníky byly zakódovány do matice dat v programu Microsoft Excel, a k vyhotovení jednotlivých odpovědí byly použity základní statistické popisné charakteristiky. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 92 respondentů, z toho 57 % dívek a 43 % chlapců.

Při zpracování statistického šetření byla chybějící data nahrazována dle obvyklých zavedených metod, jako je např. nahrazení chybějících údajů konkrétními hodnotami. Zpravidla se jedná o průměr, medián a modus. Některé chybějící údaje byly doplněny vlastním opakovaným dotazováním. Prvním krokem zpracování získaných údajů bylo jejich seřazení do tabulek a grafů. Základním požadavkem bylo vždy vytyčení hlavního charakteristického znaku a jeho souvislostí s ostatními daty. V další etapě byly použity základní statistické výpočty, které byly následně vyhodnoceny. Pro lepší přehled výsledků byly použity grafy a to grafy spojnicové, sloupcové, výsečové a pruhové.

Dalším krokem pedagogického výzkumu bylo stanovení hypotéz. V práci jsou stanoveny čtyři hypotézy, které přispívají k průkaznosti celkového zhodnocení pracovní stáže. Důležité bylo porovnat testové kritérium, které se porovnávalo s kritickou hodnotou. Byly zde použity následující vzorce (Chráska, 2016), (Cyhelský a Souček, 2009).

Vzorec 1: Test dobré shody Chí-kvadrát

$$\chi^2 = \sum \frac{(P - O)^2}{O}$$

P = pozorovaná četnost (počet žáků, který se zúčastnil pracovní stáže)

O = očekávaná četnost (Očekávaný počet žáků)

\sum = suma

Vzorec 2: Testové kritérium

$$G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

n_i = udává celkový počet hodnot (ano, ne, nevím)

n_j = udává celkový počet chlapců a dívek

r = řádek

s = sloupec

\sum = suma

Vzorec 3: Test nezávislosti Chí-kvadrát pro čtyřpolní tabulku

$$\chi^2 = n \times \frac{(ad - bc)^2}{(a + b) \times (a + c) \times (b + d) \times (c + d)}$$

n = celkový počet respondentů

a = počet absolventů pracovní stáže v Anglii, kterým stačil finanční grant

b = počet absolventů pracovní stáže v Anglii, kterým nestačil finanční grant

c = počet absolventů pracovní stáže v Irsku, kterým stačil finanční grant

d = počet absolventů pracovní stáže v Irsku, kterým nestačil finanční grant

Pro zkoumání charakteristik souboru byl stanoven modus, medián a průměr známek před pracovní stáží a po absolvování pracovní stáže z důvodů zjištění a zhodnocení úrovně jazykových znalostí v anglickém jazyce.

K zpřesnění a doplnění informací byl proveden kvalitativní výzkum, do něhož byly vybrány tři osoby, se kterými byly vedeny rozhovory. Jednalo se o účastnici pracovní stáže, zákonnou zástupkyni účastnice a osobu z vedení školy - zástupkyni ředitelky školy Obchodní akademie, Hotelové školy a Střední odborné školy, Turnov, Zborovská 519, příspěvkové organizace. Stejně otázky v upravené formě byly položeny všem výše uvedeným respondentkám. Cílem bylo determinovat pracovní stáž v zahraničí. Výše dotazovaným bylo uděleno 6 výzkumných otázek v upravené podobě, dle parametrů koho se týkaly.

Výzkumné otázky:

1. Co jste očekávala od zahraniční pracovní stáže?
2. Co Vás motivovalo k účasti na pracovní stáži?
3. Čeho jste se obávala?
4. Jak byste zhodnotila své jazykové znalosti před a po skončení pracovní stáže?
5. Účastí na projektu Erasmus+ došlo k zlepšení, které z níže uvedených jazykových znalostí?
6. Jak byste komplexně ohodnotila poznatky ze zahraniční pracovní stáže?

Na základě kvantitativního a kvalitativního výzkumu byl zhodnocen program Erasmus+, konkrétněji pracovní stáž v Anglii a v Irsku. V konečné fázi byly uděleny návrhy na zlepšení potencionálních pracovních stáží.

3 Metodická východiska

Při zpracování diplomové práce byly použity statistické metody, které jsou vhodné pro základní statistické zkoumání a vyhodnocování. V této části byly teoreticky popsány, tak jak byly v praktické části postupně použity. Základem každého statistického zkoumání jsou data, která se dají získat dvěma způsoby a podle toho se rozlišují sekundární a primární data. Sekundárními daty se rozumí, že údaje jsou převzaté z různých zdrojů, oproti tomu pod pojmem primární data chápeme data originální, nepřevzatá, tedy získaná z vlastních zdrojů. Statistické šetření se zabývá získáváním neznámých dat podle předem určených teoretických a praktických postupů. Před provedením vlastního výzkumu se zvolil vhodný druh šetření. Často je možné setkat se v první fázi statistického výzkumu s velmi rozsáhlými základními soubory, takže je v první řadě nutné rozhodnutí, zda bude šetření realizováno jako úplné nebo jen výběrové. Dalším krokem, v případě výběru, je volba vhodného druhu šetření, který by nejlépe reprezentoval danou oblast a poskytl požadované informace (Kába, Svatošová, 2007).

Podle Káby a Svatošové (2007) existuje celá řada druhů výběrových šetření, která rozdělujeme podle toho, do jaké míry lze výsledky výběrového šetření zobecnit na základní soubor. Nerepresentativní výběrová šetření znamenají, že výběrový soubor není relevantní a zobecnění výsledků na základní soubor není možné. Reprezentativní výběrová šetření vyjadřují, že výběrový soubor je reprezentativní a představuje věrný obraz vlastností souboru základního a lze zobecnit získané poznatky. Mezi nerepresentativní šetření patří např. samovolný výběr, namátkový výběr, metoda základního masivu nebo anketa. Anketa je způsob šetření, kdy je oslovena jen určitá část statistických jednotek. Její nejběžnější formou jsou dotazníky. Metoda základního masivu je vhodná, když soubor obsahuje několik velkých jednotek a velký počet jednotek malých, takže se prošetří pouze velké jednotky.

Velmi významnou etapou statistického průzkumu je pořizování dat. Na kvalitě údajů je postaven úspěch šetření. K pořizování dat je možné použít různých technik. Nejpoužívanější z nich je především dotazování, pozorování a experiment. Dotazování je nejrozšířenější způsob získávání údajů při průzkumech z pedagogické oblasti. Používá se forma, nazývaná dotazník. Způsob komunikace s respondentem může být buď přímý (např. písemné dotazy) nebo zprostředkovaný (osobní dotazy). Písemné dotazování znamená, že kontakt s respondentem je přímý, bezprostřední a probíhá za pomoci dotazníku. Respondent má

k dispozici psané otázky, na které písemně nebo elektronicky odpovídá. Kvalita odpovědí je závislá na kvalitě dotazníků a na dosažené návratnosti. Osobní dotazování vyjadřuje komunikaci s respondentem, která je zprostředkovaná a má podobu rozhovoru respondenta s tazatelem. V tomto případě je menší pocit anonymity. Proces je finančně, organizačně i časově náročnější než písemné dotazování. Významná je i úloha tazatele, který může kladenými otázkami ovlivňovat respondenta. Telefonické dotazování je forma osobního dotazování. Výhodou je rychlost a nižší cena. Respondent se cítí více v anonymitě a je otevřenější (Kába, Svatošová, 2008).

Kvalita dotazníku je faktorem, který významně ovlivňuje každý průzkum. Dotazník by měl na respondenta zapůsobit na první pohled příznivým dojmem, určitým způsobem ho upoutat, aby měl chuť a zájem se jeho vyplňování věnovat. Důležitá je vhodná grafická úprava, která ovlivňuje první dojem respondenta, dále formát a délka dotazníku. K jeho vyplnění by mělo stačit maximálně dvacet minut (Chráška, 2016).

Otázky lze rozdělit do několika skupin podle typu zkoumaných hledisek. Dle formy se dělí otázky na uzavřené, otevřené a polootevřené. Uzavřené otázky jsou řízené, standardizované a nabízejí respondentovi několik variant odpovědí. Otevřené otázky nemají předkládány žádné varianty odpovědí. Polootevřené otázky jsou kompromisní a umožňují respondentovi, aby si zvolil, zda bude odpovídat volně nebo si vybere z variant. Uzavřené otázky lze dále rozdělit na dichotomické, výběrové, výčtové a polymetické. Dichotomické otázky jsou alternativní, které mají pouze dvě varianty odpovědí. Výběrové otázky jsou polytomické s možností vybrat pouze jednu variantu. Výčtové otázky jsou polytomické s možností vybrat více variant. Pro zpracování se používají analytické postupy. Polytomické otázky mají uvedené pořadí variant. Dle účelu se dělí otázky na meritorní, pomocné, identifikační a kontrolní. Meritorní otázky se zabývají přímo předmětem průzkumu. Pomocné otázky napomáhají vedení rozhovoru požadovaným směrem. Identifikační otázky jsou analytické, např. věk a pohlaví. Kontrolní otázky slouží k ověření správnosti odpovědí. Přímé otázky mají zřejmý účel dotazu, oproti tomu nepřímé otázky nemají zcela zřejmý účel dotazu (Kába, Svatošová, 2007).

Podle Káby a Svatošové (2008) je škálování technika používaná k vyhodnocování dat. Škála je stupnice, na kterou se převádí zkoumaný jev. Bývá vyjádřena slovně, číselně nebo graficky. Výhodou je, že se dají snadno vyhodnotit. Existuje mnoho druhů škál. Kromě již

tradičního vyjádření na stupnicích se přidaly i nové moderní typy, např. vyjádření pomocí smajlíků, což osloví především mladou generaci. V pedagogickém výzkumu byly testovány hypotézy, které ověřovaly vztahy mezi jednotlivými proměnnými. Statistické hypotézy se dle Chrásky (2016) netestují samy o sobě, ale jsou v rozporu s hypotézou nulovou. Nulová hypotéza je předpoklad, že mezi danými jevy není vztah. Pro výpočet byly stanoveny níže uvedené vzorce.

Formulace hypotéz

H_0 : Proměnné A a B jsou nezávislé

H_1 : Proměnné A a B jsou závislé

Dle Chrásky (2016) se při výpočtu hypotéz vypočítá testové kritérium, které se následně porovnává s hodnotami v tabulkách. Na základě rozdílu mezi testovým kritériem a kritickou hodnotou se buď hypotéza potvrdí, nebo zamítne na příslušné hladině významnosti, která byla použita (viz vzorec 1 a 2).

Znaménkový test se dle Chrásky (2016) používá v případě opakovaných měření stejných objektů. U Znaménkového testu nejdříve u každé dvojice hodnot musí být vypočteny rozdíly, a těm následně zadáno znaménko plus nebo mínus. Dále podle znamének musí být vypočten součet znamének plus a součet znamének mínus. Jako testové kritérium se bere nižší hodnota součtu. Nulová hodnota se zamítá v případě, že vypočítaná hodnota testového kritéria je menší nebo rovna hodnotě kritické (viz vzorec 3).

Pro grafické znázornění zpracovaných údajů mohou být použity různé typy grafů jako např. spojnicový, sloupcový, výsečový a pruhový graf. Modus značí variantu s největší četností neboli typickou hodnotu. Ke stanovení střední hodnoty se používá medián, který značí prostřední hodnotu uspořádaného statistického souboru a dělí ho na dvě stejně četné části. Aritmetický průměr se používá v případě, kdy má informace smysl a je třeba prokázat změnu v souboru (Souček, 2006).

K vyhodnocení odovědí byly použity základní statistické charakteristiky. Podle Chrásky (2016) je relativní četnost f_i podíl četnosti absolutní n_i na celkové četnosti n . Relativní četnost je možné vyjádřit i v procentech, pro toto vyjádření je nutné vypočítanou hodnotu f_i vynásobit 100 %. Po vynásobení udává, jak velká část z celkového počtu připadá na danou

hodnotu. Dle Dismana (2000) má být u kvalitativního výzkumu proveden v souvislosti s dotazníkovým šetřením, konkrétně polostrukturované rozhovory s dotčenými osobami.

4 Teoretická východiska

4.1 Vzdělávací politika Evropské unie

Pátou neoficiální svobodou prezentovanou Evropskou unií je volný pohyb vzdělanosti. Vzdělávací politika EU, která je podle Brdka a Vychové (2004) souhrnem činností a iniciativ EU v odvětví vzdělávání a odborné přípravy. Vzdělávání nepatří do společných politik EU, nicméně má charakter tzv. doplňující politiky. Důsledkem je, že aktivita EU se povinně nepromítá do jednotlivých národních vzdělávacích politik. Dle prezentace Národního ústavu odborného vzdělávání (2008) implementace vzdělávací politiky EU je realizována v České republice pod garancí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (2013-2018). Ministerstvo dokumentu Strategie vzdělávání Evropa 2020 stanovuje podmínky pro čerpání finančních prostředků z Evropské unie. Celoživotní vzdělávání občanů je zásadním stanoviskem Evropské unie, náleží do působností jednotlivých zemí, v České republice je v gesci školství.

Evropská unie ukládá zásadní cíle a pomocí vzdělávacích programů usiluje EU o vznik tzv. „euro-občana“ (Palata, 2017). Pro EU je důležité vzdělávání, které má hlavní roli v ekonomickém rozvoji. Především slouží v boji proti nezaměstnanosti, sociálním nerovnostem, ve zvyšování konkurenceschopnosti zemí a jeho dalších aspektech (Brdek, Vychová, 2004). Roku 1957 na základě Římské smlouvy bylo založeno Evropské hospodářské společenství. Ve výše uvedené smlouvě se vzděláváním zabýval pouze článek 128. V této době Evropská vzdělávací politika teprve dostává stavební kameny a získává na důležitosti. V článku 128 smlouvy je hlavním úkolem Evropského společenství uskutečňovat politiku odborné přípravy. Důvodem je zacílení pozornosti na odborné vzdělávání. Má spojitost s tím, že Evropské společenství se původně formovalo jako hospodářské společenství (Brdek, Vychová, 2004).

4.1.1 Cíle a strategie vzdělávací politiky EU

Podle Evropské komise (2016) je jednou z důležitých úloh evropské vlády vymýtit u mladé populace zápolení se stoupající nezaměstnaností. Totožné nebezpečí může nastat u dospělých s neuspokojivými znalostmi. Stále novější technologie mění metody fungování organizací a je velmi důležité se ujistit, že je s nimi zacházeno správně a bezpečně. Nová strategie pro růst a zaměstnanost Evropa 2020 má transformovat EU v inteligentní

a udržitelnou ekonomiku, napomáhající k získání vysoké míry zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti. Strategie Evropa 2020, která pokračovala v končící Lisabonské strategii, byla přijata Evropskou radou v červnu 2010 (MŠMT, 2013-2017).

Evropská komise (2016) preferuje aktivní zapojení mladých lidí do organizací v harmonii s Lisabonskou strategií, která si klade za cíl povzbudit zájem mladých občanů o demokratický život. Klíčovou aktivitou je podpora prostředků plynoucích do neformálního učení a vzdělávání. Zásadní je pomoci pracovníkům, kteří pracují s mládeží, stále se vzdělávat, zdokonalovat ve svém oboru, umožnit jim rozšířit si obzory a poskytovat nové příležitosti, jež povedou k rozvíjení profesní způsobilosti na evropské úrovni. Na rozdíl od Lisabonské strategie se Evropa 2020 zaměřuje dle Vlády ČR (2018) pouze na pět cílů, kterých má být do roku 2020 dosaženo. Prioritním cílem je, aby podíl předčasných odchodů ze vzdělávání klesl pod 10% a nejméně 40 % populace ve věku 30-34 let by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání. Dalším cílem je, že 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno (MŠMT, 2017).

4.1.2 Nástroje vzdělávací politiky EU

Dle Brdka a Vychové (2004) mezi nejdůležitější nástroje vzdělávací politiky EU patří plánování, legislativa, financování, kurikulární politika, evaluace, monitorování a vzdělávací reforma. Plánování výchovně vzdělávacího procesu je jedním z hlavních nástrojů vzdělávací politiky, které obsahuje i vymezení důležitých cílů a určení způsobu, jak se k daným cílům dopracovat. Na státních úrovních k tomuto přispívají dlouhodobé záměry resortu školství, které jsou dále rozpracovány také na krajskou úroveň. Dalším z nástrojů je legislativa, která slouží k regulaci vzdělávání. Ústava je nejvyšším zákonem země. Dále sem patří zákony, vyhlášky a směrnice, kde o problémech ve vzdělávání mohou rozhodovat soudy. Ústavy některých zemí nemají žádná ustanovení týkající se vzdělání, oproti jiným zemím, které mají dopodrobna vypracovanou úpravu vzdělávání.

Brdek s Vychovou (2004) dále uvádějí, že školství je převážně financováno z veřejných zdrojů. Tvorba a schvalování rozpočtu je tedy významným nástrojem vzdělávací politiky. Podílejí se na ní různá ministerstva, v čele s ministerstvem financí. Kalous a Veselý (2006) uvádějí, že kurikulum je vzdělávací program a o národním kurikulu, které je akceptováno jako politický dokument, rozhoduje stát. Na starost tak má zajištění práv občanů na hodnotné vzdělávání. Důležité místo ve vzdělávací politice má podle Průchy (1996) evaluace.

Jedná se o hodnocení různých pedagogických jevů a procesů. Pojem monitorování hodnotí vzdělávací systém jako celek, který oznamuje data za celý systém. Výsledkem jsou zprávy a statistiky. V neposlední řadě k prosazování změn slouží vzdělávací reformy. Reformovat lze odvětví metod výuky, vzdělávacího systému, školských zákonů apod. (Průcha, 1996).

4.2 Vzdělávací program Erasmus+

Jedná se o současný vzdělávací program Evropské unie na období 2014-2020. Program přispívá ke spolupráci a mobilitě ve všech oborech vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu a mládeže (Evropská komise, 2017).

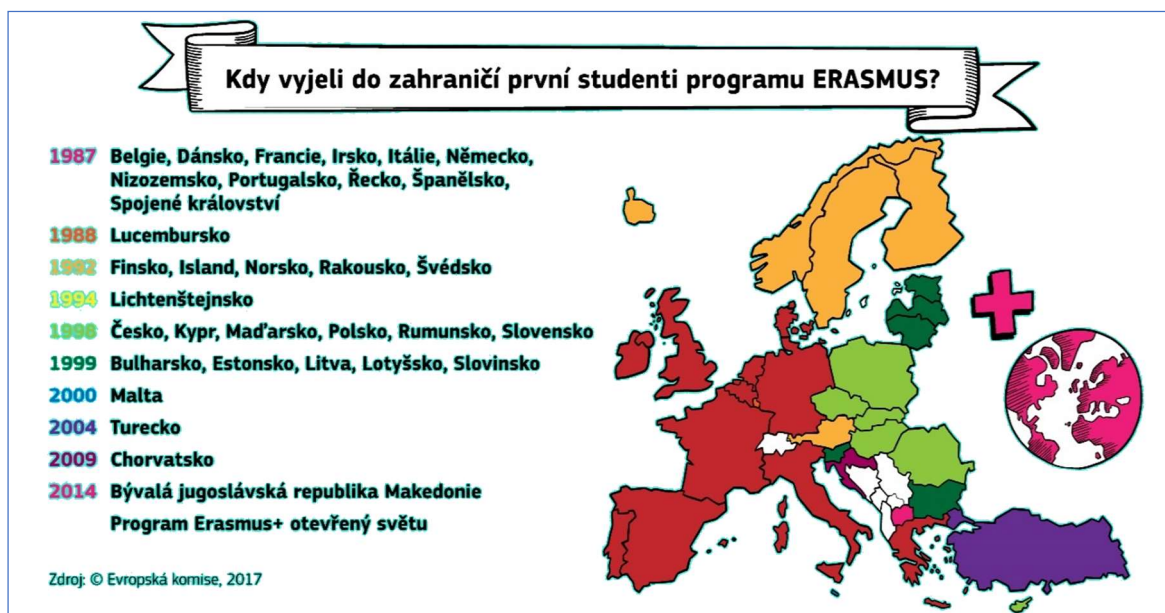
4.2.1 Historie

Program Erasmus+ se nazývá po nizozemském filozofovi, který byl označován za „knížete humanistů“, protože oplýval nejenom přehledem znalostí, ale i humorem. Jedná se o Erasma Desideria Rotterdamského, narozeného jako Gerrit Gerritszoon. Nizozemský lingvista a myslitel se narodil roku 1469 v Rotterdamu. Řadil se k nejvýznamnějším a nejmocnějším reprezentantům evropského humanismu (Čermák, 2003). Pokračovatelem jeho odkazu byl český představitel Dr. Ladislav Čerych (1925-2012). Byl to světově oceňovaný specialista v odvětví problematiky evropské spolupráce, sociologie a spoluzakladatel programu Erasmus. Orientoval se na problémy a reformy vysokého školství a zároveň na problémy a rozvoj evropské spolupráce. Dr. Ladislav Čerych v srpnu 1948 emigroval do Anglie a následně do Švýcarska. Spolupracoval s OECD a UNESCO (Vilacerych.cz, 2017).

Vzdělávací program Erasmus+ stojí podle European Commission (2012) na stabilních základech bohatých zkušeností Evropské unie v oblasti vzdělávání a odborné přípravy mládeže a začleňuje evropskou i mezinárodní spolupráci. Zrodil se sjednocením evropských programů, které Evropská komise uskutečnila v letech 2007-2013 (Evropská komise, 2016). Mezi sjednocené programy dle Evropské komise (2017) patří Alfa, Edulink, Erasmus Mundus, Mládež v akci, Tempus, Program spolupráce s průmyslovými zeměmi v oblasti vysokoškolského vzdělávání a Program celoživotního učení.

V roce 2017 oslavil program Erasmus+ a jeho předchozí verze 30. výročí. Začátek programu Erasmus vznikl v roce 1987. Pojem Erasmus může být chápán jako zkratka z anglického *European Community Action Scheme for the Mobility of University Students* (European Commission, 2017).

Obrázek 1: Historie vyjetí v rámci Erasmu

Zdroj: Evropská komise (2017)

Postavení programu Erasmus v celoživotním učení do roku 2013

Rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady číslo 1720/2006/ES ze dne 15. 11. 2006 byl zaveden Program celoživotního učení. Následující měsíc dne 14. 12. 2006 vstoupilo rozhodnutí v platnost. Program byl zaveden na 7 let a to od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013. Název vznikl z anglického překladu *Lifelong Learning Programme* (LLP). Rozpočet činil 6,97 miliard EUR (Naep.cz, 2017).

Obecným cílem Programu celoživotního učení je přispívat prostřednictvím celoživotního vzdělávání k rozvoji Evropy jako vyspělé znalostní společnosti s udržitelným hospodářským rozvojem, větším počtem a vyšší kvalitou pracovních míst a větší sociální soudržností při zajištění dobré ochrany životního prostředí pro budoucí generace. Program se zaměřuje zejména na podporu výměny, spolupráce a mobility mezi vzdělávacími systémy a systémy odborné přípravy v rámci Evropy tak, aby se staly zárukou světové kvality. Zasazuje se tedy mimo jiné o podporu studia jazyků, mezikulturního dialogu, aktivního občanství, dále o podporu tvořivosti, konkurenceschopnosti a komunikačních technologií. Program má napomoci zvyšovat kvalitu ve všech oblastech vzdělávání a odborné přípravy v Evropě a zároveň napomáhat posilovat úlohu celoživotního učení (Dům zahraničních služeb, 2011).

Tabulka 1: Odvětvové programy celoživotního učení

4 odvětvové programy			
COMENIUS zaměřený na předškolní a školní vzdělávání až do úrovně ukončení středního vzdělání	ERASMUS zaměřený na vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání na vysokoškolské úrovni	LEONARDO DA VINCI zaměřený na odborné vzdělávání a odbornou přípravu	GRUNDTVIG zaměřený na vzdělávání dospělých a celoživotní učení
Průřezový program se skládá ze čtyř hlavních činností: - spolupráce a inovace politik, - podpora studia jazyků, - informační a komunikační technologie, - šíření a využívání výsledků v oblasti celoživotního učení			
program Jean Monnet zahrnuje akce Jean Monnet a provozní granty pro evropské instituce			

Zdroj: (NAEP, 2007-2017[online]), zpracování vlastní

4.2.2 Erasmus+

Evropská komise (2016) poukazuje na to, že zmíněné programy pomáhaly podporovat činnosti v okruhu vzdělávání mládeže, vzdělávání dospělých, školního vzdělávání, odborného vzdělávání a přípravy a také vysokoškolského vzdělávání.

Cílem Evropské komise (2016) pro celoživotní učení je směřovat nad rozsah těchto programů. Důležitým faktem je mít s novým programem spjatou vlivnou a mnohostranně oceňovanou značku. Pro lepší přehled účastníků je možné pro záměr sdělování a rozšiřování aplikovat vedle shodné značky „Erasmus+“ označení pro činnosti orientované na danou oblast, která jsou níže uvedena v tabulce 2.

Tabulka 2: Označení pro upřesnění činností Erasmus+

Erasmus+	
Comenius	aktivity programu týkající se výlučně oblasti školního vzdělávání
Erasmus	aktivity programu týkající se výlučně vysokoškolského vzdělávání a zaměřující se na programové země
Erasmus Mundus	sdílené magisterské studium Erasmus Mundus
Grudtvig	aktivity programu týkající se výlučně v oblasti vzdělávání dospělých
Jean Monnet	aktivity programu týkající se výlučně oblasti studia Evropské unie
Leonardo da Vinci	aktivity programu týkající se výlučně oblasti odborného vzdělávání a přípravy
Mládež	aktivity programu týkající se výlučně oblasti neformálního a informálního učení mládeže
Sport	aktivity programu týkající se výlučně oblasti sportu

Zdroj: Evropská Komise (2016), zpracování vlastní

4.2.3 Organizace spojené s programem Erasmus+

Nejdůležitější institucí je Evropská komise, která má zodpovědnost za celkový chod programu a je výkonným orgánem Evropské Unie. Dalšími institucemi, které přispívají ke správnému chodu vzdělávacího programu Erasmus+, jsou národní agentury, národní kanceláře a další subjekty, které podporují tento program a udělují ho (Evropská komise, 2016).

Cílem Evropské komise (2017) je v novém programu zlepšit výkonnost vzdělávání. Programem Erasmus+ nezanikly dříve fungující programy, ale sjednotily se pod jedno uskupení. Tímto by mělo dojít k zjednodušení. Mezi její činnosti patří řízení rozpočtu, vymezení priorit, vymezení úkolů programů a kritérií kompetencí. Mezi činnosti také patří pozorování provádění programu a udělování podpory a v neposlední řadě vyhodnocování programu.

Plnění programu Erasmus+ se děje formou nepřímého vedení. Úlohy týkající se správného provádění rozpočtu ukládá národním agenturám Evropská komise. Agentury jsou tedy zprostředkovateli mezi Evropskou komisí a zúčastněnými institucemi, a to na místní, regionální a národní úrovni. Hlavní úlohou je podávat patřičné údaje o programu, uskutečňovat nestrannou a transparentní volbu požadavků, které budou v jejich zemích

financovány. Dále přispívat k podpoře větší propagace a aplikace výsledků programu na místní a národní úrovni, včetně jejich sledování a vyhodnocení realizace programu ve své zemi a také pomáhat uchazečům a zúčastněným institucím v průběhu trvání projektu. Nutné je rovněž efektivně spolupůsobit se sítí všech národních agentur a s Evropskou komisí a v neposlední řadě více zviditelnit program. Národní agentury pomáhají uchazeči absolvovat všechny etapy programu od prvotního shledání se s ním, přes postup předkládání požadavků, až po uskutečnění projektu a jeho výsledné vyhodnocení (Příručka k programu, 2017).

Na uskutečňování programu Erasmus+ se dle Domu zahraniční spolupráce (2018) podílejí svojí specializací i další subjekty, jako jsou CENTRA SALTO YOUTH, EPALE, HEREs, NARIC, Národní centra EUROPASS, eTwinning, Síť EURODESK, EUROGUIDANCE, Síť národních týmů expertů ECVET a další. CENTRA SALTO YOUTH je instituce poskytující mladým lidem údaje o možnostech pracovního uplatnění. EPALE je počítačová základna pro vzdělávání dospělých v Evropě, která je vyhrazena pro zaměstnance škola a pro další odborníky v oboru. HEREs je síť odborníků v oblasti reformy vysokoškolského vzdělávání. Národním informačním střediskem pro akademická uznání je NARIC. Podporu při prezentování a prokazování kvalit absolventů škol v celé Evropě má na starost národní centrum EUROPASS. Online základnu pro kooperaci učitelů tvoří eTwinning. Důležitost potenciálu vzdělávání o možnostech pro mladé umožňuje síť EURODESK. Představitelem sítí vnitrostátních informačních center, které se věnují problematice vzdělávání a zaměstnanosti je EUROGUIDANCE. Síť národních týmů expertů ECVET se dle naerasmusplus.cz (2018) zaměřuje na šíření schválení a aplikaci evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu.

Zásadní pro program Erasmus+ je volná dostupnost materiálů, dokumentů a médií, které jsou nápomocné pro vzdělávání, a byly na základě financování programem v projektech vytvořeny. Velmi podstatné je umožnit veřejnosti bezplatný náhled do těchto prostředků, sloužících v digitální formě. V případě, že nějaký druh projektu vyžaduje zamezit povolení vstupu, může omezit úroveň volného připojení. Erasmus+ má významné internacionální proporce v kooperaci s partnerskými státy, především v odvětví vysokoškolského vzdělávání a mládeže, kde napomáhá aktivitám soustředěným na spolupůsobení s partnerskými státy (Evropská komise, 2017).

Na základě průzkumu Evropské komise o výměnných pobytech se narodily miliony dětí ze smíšených manželství, a tím začíná nová populace „Evropanů“. Účastníci těchto pobytů mají výrazně lepší jazykové znalosti a nacházejí tak větší uplatnění na trhu práce. Nová myšlenka evropských politiků je dle VoxEurop.eu (2014) i v národnostně smíšených manželství, které by měly vést k myšlence jednotné Evropy (Palata, 2017).

Evropská komise (2016) poukazuje na to, že cizí jazyky jsou nezbytnou dovedností, která velmi výrazně přispívá k získání lepších podmínek mladých lidí na pracovním trhu. Evropská unie si vytyčila, že každá osoba by měla mít už od dětství možnost se naučit nejméně dva cizí jazyky. Nevyhovující jazykové vědomosti vytvářejí zásadní bariéry na podílení se v evropských programech v odvětví vzdělávání, odborné přípravy a mládeže. Jedná se o specifický cíl programu na přispění výuky jazyků a jazykové pestrosti. Z hlediska pojetí flexibility a přístupnosti je velice prospěšný E-Learning. Do doby, než budou zhotoveny on-line prostředky pro všechny jazyky, budou dány finance na jazykovou přípravu v jazycích, které zatím nejsou v on-line službě Evropské komise. Národní agentury dostaly za úkol, aby v rámci Evropské jazykové ceny konaly národní soutěže, což by mělo přispět k větší náklonnosti veřejnosti ke vzdělávání se v cizích jazycích.

Nejen mnohojazyčnost může být bariérou, ale také rozdíly v porovnání s vrstevníky. Program napomáhá větší dostupnosti ke vzdělání právě těmto účastníkům, kteří mohou mít různá omezení. Ekonomickými překážkami se rozumí, že účastníky mohou být osoby s malým příjmem, resp. osoby, které podléhají sociálnímu zabezpečení nebo bezdomovci. Geografické překážky vysvětlují, že osoby pocházejí z odlehlých nebo venkovských oblastí, žijí na malých ostrovech či v okrajových oblastech. Dále sem patří lidé žijící v problematických městských částech nebo osoby mající neuspokojivou infrastrukturu a nedostatečnou veřejnou dopravu. Kulturní odlišnosti se týkají zejména imigrantů nebo jejich potomků. Dále jde o příslušníky národnostních nebo etnických menšin. Patří sem i mladí lidé s poruchami učení nebo osoby, které předčasně ukončily školní docházku, či dospělí s nízkou kvalifikací. Mladé lidi se špatným školním prospěchem zařazujeme do skupiny s problémy v oblasti vzdělávání. Mezi sociální překážky řadíme osoby vystavené diskriminaci na základě pohlaví, věku, etnického původu, náboženského vyznání, sexuální orientace, osoby s trestnou minulostí nebo osoby užívající alkohol, návykové látky atd. Pod zdravotním postižením rozumíme osoby s mentálním či kognitivním postižením, poruchami učení a s tělesným, smyslovým nebo jiným postižením. Mezi osoby se zdravotními

problémy zařazujeme lidi s chronickými zdravotními potížemi a s vážným nebo závažným psychiatrickým onemocněním (Evropská komise, 2016).

4.2.4 Stavba programu

Program se dle naerasmus.cz (2017) diferencuje na tři klíčové akce a to klíčovou aktivitu 1, která se zabývá mobilitou jednotlivců, Klíčová akce 2 se týká kooperace na inovacích a výměně osvědčených postupů. Podporou reformy politiky se zabývá klíčová akce 3. Dále do stavby programu spadají také aktivity Jean Monnet a Sport.

Klíčová akce 1 se dle naerasmusplus.cz (2018) zaměřuje na mobilitu studentů a pracovníků, společné magisterské studium Erasmus Mundus a na Erasmus+ půjčky na magisterské studium. Klíčová akce 2 se zabývá kooperací v oblasti inovací a výměnou osvědčených postupů zaměřených především na strategická partnerství, znalostní aliance, aliance odvětvových dovedností, budování kapacit a na podpůrné a informační platformy. Klíčová akce 3 podporuje vědomosti v oblasti vzdělávání, odborné přípravy mládeže, iniciativy pro inovaci politik. Zároveň podporuje nástroje evropské politiky, spolupráci s mezinárodními organizacemi, dialog se zúčastněnými subjekty a propagaci politiky a programu. Aktivity Jean Monnet se zaměřují na akademické moduly, katedry, centra excelence, politickou debatu s akademickým světem a sdružení. V odvětví sportu přispívá na partnerství v oblasti spolupráce, dále na neziskové evropské sportovní akce, posilování základních podkladů pro tvorbu politiky a na dialog s příslušnými evropskými zúčastněnými subjekty (Příručka k programu, 2017).

Obrázek 2: Stavba programu

Zdroj: MŠMT, Vaněk (2013)

4.2.5 Finance a Erasmus+

Erasmus+ má stanoven rozpočet na období 2014 až 2020 ve výši 14,774 miliard eur. V porovnání s minulým programovým obdobím se finanční prostředky zvýšily o 40%. Na financování akcí pro partnerské země byla z rozpočtu Evropské unie navíc vyčleněna částka ve výši 1,68 miliard eur. Evropský parlament schválil program Erasmus+, kde se povedlo navýšit rozpočet oproti jiným současným programům. Zvýšení je důkazem závazku EU napomáhat v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Tato skutečnost zmírňuje nezaměstnanost mladých lidí, kteří si mohou zvýšit kvalifikaci a zlepšit své kompetence prostřednictvím zahraničních stáží. Erasmus+ napomáhá přechodu ze vzdělávacího procesu do pracovního (Evropská komise, 2017).

Tabulka 3: Plánování rozpočtu na období 2014-2020

2014	1 556 238 000 eur
2015	1 592 147 000 eur
2016	1 727 343 000 eur
2017	2 014 157 000 eur
2018	2 312 582 000 eur
2019	2 623 920 000 eur
2020	2 948 140 000 eur
Celkem	14 774 527 000 eur

Zdroj: MŠMT, Vaněk 2013

4.2.6 Zapojené státy

Programové státy jsou země EU, země EHP, Turecko a bývalá jugoslávská republika Makedonie. Partnerské státy jsou státy, které nejsou členy EU, mohou se na rozdíl od programových zemí účastnit některých akcí programu, musí však splňovat dané předpoklady. Partnerské státy se dělí dle Evropské komise (2016) do níže uvedených skupin. Oblast 1 je západní Balkán, do oblasti 2 spadají země východního partnerství, oblast 3 patří zemím jižního Středomoří a do oblasti 4 spadá Ruská federace. Některých klíčových akcí programu Erasmus+ se po celém světě mohou účastnit také libovolné partnerské země, které spadají pod oblast 5 až 13 (Evropská komise, 2016).

Zúčastněné organizace jsou podle Evropské komise (2016) organizace, které předkládají a řídí projekty Erasmus+, přičemž zastupují jeho účastníky. Je-li určitý projekt vybrán

k podpoře, stávají se příjemcem grantu. Podepsání grantové smlouvy je pak opravňuje k přijmutí finančních prostředků na realizaci daného projektu. Grantové smlouvy nejsou podepisovány jednotlivými účastníky a do některých akcí programu se mohou zapojit také neformální skupiny mládeže nebo zúčastněné organizace partnerských zemí, obzvláště týkají-li se vysokoškolského vzdělávání. Konkrétní podmínky účasti na určitém projektu Erasmus+ jsou odvislé od typu podporované akce. Možná je také účast ostatních aktérů na trhu práce, obecně však platí, že každý musí mít sídlo v programové zemi.

Jak je uznáno mezinárodním právem, grantové prostředky budou přiděleny organizacím partnerských zemí, pokud tyto organizace splní daná kritéria a podmínky. Zároveň s tím ale musí žadatelé a účastníci respektovat veškerá nařízení platná pro vnější pomoc EU, stanovená Evropskou radou. Jak je uvedeno v článku 2 Smlouvy o Evropské unii, žádosti musí být v souladu s všeobecnými hodnotami EU, jako jsou lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv, vč. práv příslušníků menšin. Do vybraných akcí programu mohou v rámci vnější činnosti EU při zachování daných principů vstupovat také ostatní partnerské země celého světa (Evropská komise, 2016).

4.2.7 Podmínky účasti žáků VET

Zkratka VET znamená odborné vzdělávání a přípravu. Prvním krokem vysílající organizace je výběr účastníků mobility. Jedná se o výběr žáků, který by měl být transparentní, kompaktní, poctivý a hlavně písemně doložený. Do výběru bude umožněno nahlédnout všem stranám, které se výběrového řízení účastní (Evropská komise, 2017).

Vysílající organizací je škola, která posílá účastníka mobility do jiné země a zároveň je to země, do které se účastník po pobytu v zahraničí navrácí. Výše popsaná organizace také potvrzuje a akceptuje výsledky, kterých žák v zahraničí dosáhnul. Naproti tomu přijímající organizací se rozumí organizace, která umožňuje odborné vzdělávání a zároveň je hodnotitelem dosažených výsledků. Organizací, která přijímá účastníky mobility na stáž, může být škola, která dále spolupracuje s podniky, v nichž stáž probíhá (Dům zahraničních služeb, 2013).

Nedílnou součástí žádosti pro mobilitu žáků a pracovníků v odborném vzdělávání a přípravě je žádost o grant. Ta se musí zkombinovat s pravidly financování KA1 a s vymezenými sazbami platnými pro Českou republiku. Na základě uskutečnění individuálních mobilit jsou

vymezeny jednotkové náklady, tzv. unit cost neboli paušální částky (Dům zahraničních služeb, 2017).

Dům zahraničních služeb (2017) říká, že grant je sestaven z rozpočtových složek, jako jsou např. cestovní náklady, pobytové náklady, náklady na organizaci mobility, náklady na účastníky se specifickými potřebami, jazyková příprava a mimořádné náklady.

4.2.8 ECVET

Je systém pro zvýšení kvality mobility v odborném vzdělávání. K rozvoji a zvyšování kvality odborného vzdělávání má přispět také nástroj ECVET, neboli Evropský systém přenosu kreditů v odborném vzdělávání. Tento systém je vhodný např. pro žáky, kteří si mají osvojit odborné znalosti, dovednosti a kompetence v neznámém prostředí. Jedná se hlavně o vzdělávání mladých lidí, kteří se účastní pracovních stáží v zahraniční nebo v České republice, přičemž tento pobyt se nazývá mobilita. Na začátku si účastnické organizace vymezí, které odborné znalosti, dovednosti a kompetence se mají účastníci naučit (Dům zahraniční spolupráce, 2014).

Dle Domu zahraniční spolupráce (2014) přináší systém ECVET nejméně tři zlepšení. První spočívá v tom, že výsledky stáže jsou přesně definovány. Pro úplnost jednotky výsledků učení se uvádí popis každé jednotky, postupy a hodnotící kritéria. Dalším zlepšením je, že každá jednotka udává, ke které konkrétní kvalifikaci se jednotka vztahuje. Žákům zlepšení dále napomáhá v tom, že to, co se naučí během pracovní stáže, jim bude bez dalších zkoušek uznáno jejich vzdělávací institucí. Posledním ze třech zlepšení je důvěra partnerů a zjednodušený proces uznávání osvojených znalostí, dovedností a kompetencí. Závěrem mobility přijímající organizace žáka ohodnotí, vysílající instituce toto hodnocení dále neprověřuje a bez dalších námitek jej uzná. Pro jednotné využívání systému ECVET byly na úrovni EU vypracovány klíčové dokumenty, kterými jsou Memorandum o porozumění a Smlouva o učení.

4.3 Jazykové znalosti

Obyvatelé Evropské unie mluví různými rodnými jazyky a významná část z nich ovládá více jazyků. Anglický jazyk je nejpoužívanější v Evropě. Větší část občanů EU 51% má AJ jako svůj mateřský nebo tímto cizím jazykem mluví, jako by byl jejich mateřský. 38 % obyvatel

EU si myslí, že se anglickým jazykem domluví. Nejmenší část Evropanů se domnívá, že kromě AJ umí i další cizí jazyky (Český statistický úřad, 2017).

SERR neboli Společný evropský referenční rámec pro jazyky je dokument Rady Evropy, který vznikl za účelem tvorby všeobecně uznávaných kritérií pro hodnocení jazykových znalostí. Nutnost mít tato kritéria vznikla s možností studovat a pracovat v zemích Evropské unie. SERR pro jazyky utváří tzv. základ pro tvorbu jazykových sylabů, směrnic pro vývoj kurikul atd. po celé Evropě (Amigas.cz, 2017).

Dále SERR důkladně charakterizuje, jak musí žáci cizí jazyk umět a jak ho používat. Jsou dány tři základní úrovně, které jsou dále rozděleny do dvou stupňů. První úroveň je tzv. základní a má stupně A1 (Breakthrough) a A2 (Waystage). Dále máme úroveň středně pokročilý, která má stupeň B1 (Threshold) a B2 (Vantage). Poslední úroveň tvoří pokročilý a mezi stupně této úrovně patří C1 (Effective Operational Proficiency) a C2 (Mastery) (Jazyky.com, 2006).

5 Vlastní pedagogický výzkum

5.1 OHS Turnov

Obchodní akademie, Hotelová škola a Střední odborná škola, Turnov, Zborovská 519, příspěvková organizace je právnickou osobou vzniklou na základě USNESENÍ 10. zasedání Zastupitelstva Libereckého kraje. Zde došlo ke splnutí Integrované střední školy, Turnov, Alešova 1723, příspěvkové organizace a Obchodní akademie a Hotelové školy, Turnov, Zborovská 519, příspěvkové organizace od 1. 1. 2009 (OHS Turnov, 2009).

5.1.1 Základní identifikační údaje organizace

A. Organizace

Název školy:	Obchodní akademie, Hotelová škola a Střední odborná škola, Turnov, Zborovská 519, příspěvková organizace
Sídlo:	Zborovská 519, 511 01 Turnov
Identifikační číslo:	75129507
Identifikátor PO:	691 000 093
Právní forma:	příspěvková organizace
Vznik:	Zřizovací listinou č. j. ZL-38/17-Š schválenou zastupitelstvem Libereckého kraje dne v Liberci dne 27. 4. 2017.
Hlavní účel:	Organizace je zřízena za účelem poskytnutí vzdělávání a výchovy žáků, je součástí výchovně vzdělávací soustavy.
Zřizovatel:	Liberecký kraj
Sídlo zřizovatele:	U Jezu 642/2a, 460 01 Liberec IV - Perštýn
IČ zřizovatele:	70891508

B. Statutární orgán

Statutárním orgánem je ředitel, kterého jmenuje a odvolává Rada Libereckého kraje.

C. Organizace studia

Tabulka 4: Organizace studia

Kód oboru	Název oboru	Délka studia	Charakter studia	Forma studia	Určeno pro	Poznámky
63-41-M/02	Obchodní akademie	4	studijní	denní	abs. ZŠ	1. - 4. roč.
65-42-M/01	Hotelnictví	4	studijní	denní	abs. ZŠ	1. - 4. roč.
65-42-M/02	Cestovní ruch	4	studijní	denní	abs. ZŠ	1. - 4. roč.
23-41-M/01	Strojírenství	4	studijní	denní	abs. ZŠ	1. - 4. roč.
23-51-H/01	Strojní mechanik	3	učební	denní	abs. ZŠ	1. - 3. roč.
23-52-H/01	Nástrojař	3	učební	denní	abs. ZŠ	1. - 3. roč.
23-56-H/01	Obráběč kovů	3	učební	denní	abs. ZŠ	1. - 3. roč.
23-62-H/01	Jemný mechanik	3	učební	denní	abs. ZŠ	1. - 3. roč.
65-51-H/01	Kuchař - číšník	3	učební	denní	abs. ZŠ	1. - 3. roč.

Zdroj: Zpracování vlastní

5.1.2 OHS Turnov a projekt ERASMUS+

Škola se zapojila do projektu „Domu zahraniční spolupráce“ a to do projektu ERASMUS+. OHS Turnov realizuje projekty v programu Erasmus+. V rámci těchto projektů jsou na účet školy poukazovány grantové prostředky od DZS, který působí z pověření Evropské komise jako „národní agentura“ pro transakce, které se vztahují k aktivitám souvisejícím s programem Erasmus+.

Grantové prostředky jsou poskytovány v eurech. Veškeré přepočty nákladů vynaložených v jiné měně budou převáděny na euro podle měsíčního účetního kurzu stanoveného Evropskou komisí a zveřejněného na jejích internetových stránkách, který platil v den podpisu grantové smlouvy poslední z obou smluvních stran. Takto získaný pevný kurz se použije na veškeré transakce v projektovém období. Při výběru peněz do pokladny, při pokladních transakcích a při vyúčtování pracovních cest do zahraničí se používá pevný kurz, který byl stanoven podle výše uvedených pravidel. Cestovní náhrady jsou vypláceny v eurech nebo v případě žádosti vyučujícího v korunách či britských librách. Škole se podařilo získat grant v eurech na uspořádání zahraničních stáží, které jsou určeny pro žáky 3. ročníků čtyřletých maturitních studijních oborů a 2. ročníků tříletých učebních oborů. Maturitními obory jsou Cestovní ruch, Obchodní akademie, Hotelnictví a Strojírenství. Obor Kuchař-číšník, Optik (jemný mechanik) a Nástrojař patří mezi učební. Žáci vyjíždějí buď do Irska, nebo do Anglie.

Stáže se uskutečňují v období březen - duben daného roku a jsou v délce 4 týdnů. Doprovodné osoby působí v zahraničí první dva týdny stáží. Stáže jsou přizpůsobeny studijnímu zaměření účastníků oboru Cestovní ruch, Obchodní akademie, Hotelnictví a Strojírenství. Stážisté pracují převážně v malých a středních podnicích a organizacích působících v oblastech cestovního ruchu, administrativy, obchodu, služeb, hotelnictví, strojírenství a konstrukce.

Praxe probíhá 5 dní v týdnu a délka pracovní doby je maximálně 8 hodin denně. Víkendy bývají volné a je zajištěn kulturní program, takže je dostatek času poznat i hostitelskou zemi. Účastníci stáží obdrží doklad o získané praxi, tzv. Europass Mobilita, který uznávají zaměstnavatelé a vybrané VŠ v EU. Europass usnadní účastníkům získání pracovního místa a na některých VŠ po jeho předložení odpustí absolventům stáže přijímací zkoušky z cizího jazyka. V projektu se využívá i systém ECVET (evropský systém pro uznávání kvalifikace v odborném vzdělávání).

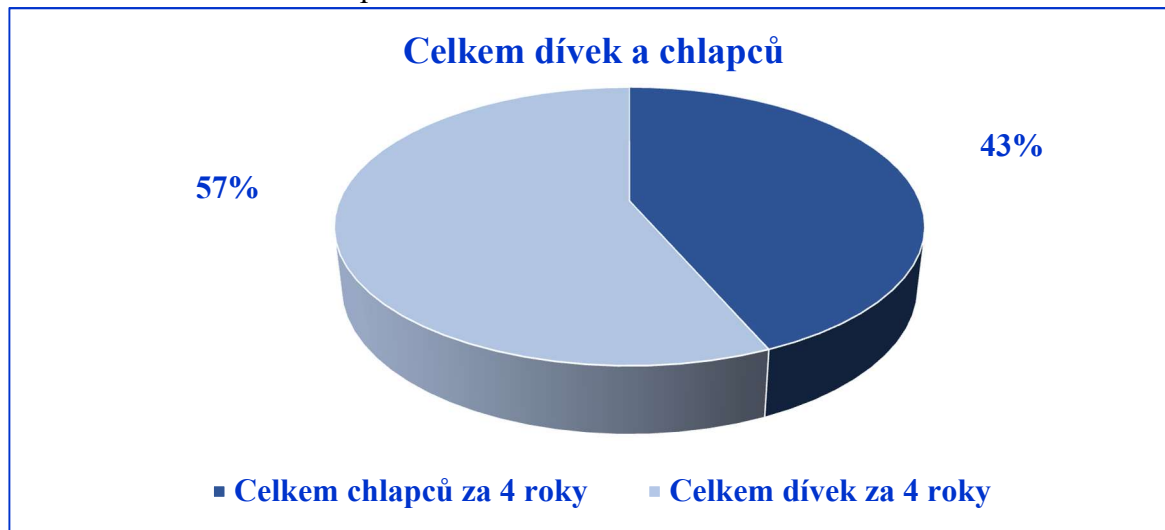
Doprava je zajištěna letecky. Ubytování probíhá v hostitelských rodinách, které zajišťují i stravu (snídaně a teplé večeře). První dva týdny stáže je v zahraničí přítomný učitel a poté se o účastníky stará tutor z partnerské organizace. Stáže jsou hrazené z prostředků Evropské komise. Účastníci mají zaplacené přípravné kurzy, dopravu na stáž, cestovní pojištění a ubytování s polopenzí. Dále obdrží finanční prostředky na obědy a místní dopravu.

Před stáží navštěvují účastníci přípravný kurz, který jim usnadní bezproblémové zvládnutí pobytu v zahraničí. Kurz se zaměřuje na zlepšení angličtiny, seznámení se s cílovou zemí, průběhem a organizací praxe.

5.2 Výsledky kvantitativního výzkumu

5.2.1 Dotazníkové šetření

Graf 1 – Pohlaví účastníků pracovní stáže

Zdroj: Zpracování vlastní

Pracovních stáží se častěji zúčastňují dívky (57 %) oproti chlapcům (43 %). Větší zastoupení mezi respondenty měly dívky, jedním z faktorů je skutečnost, že ve studijních oborech na OHS Turnov je větší procento dívek, svou roli hrají také volní vlastnosti.

Graf 2 – Zastoupení učebních a studijních oborů

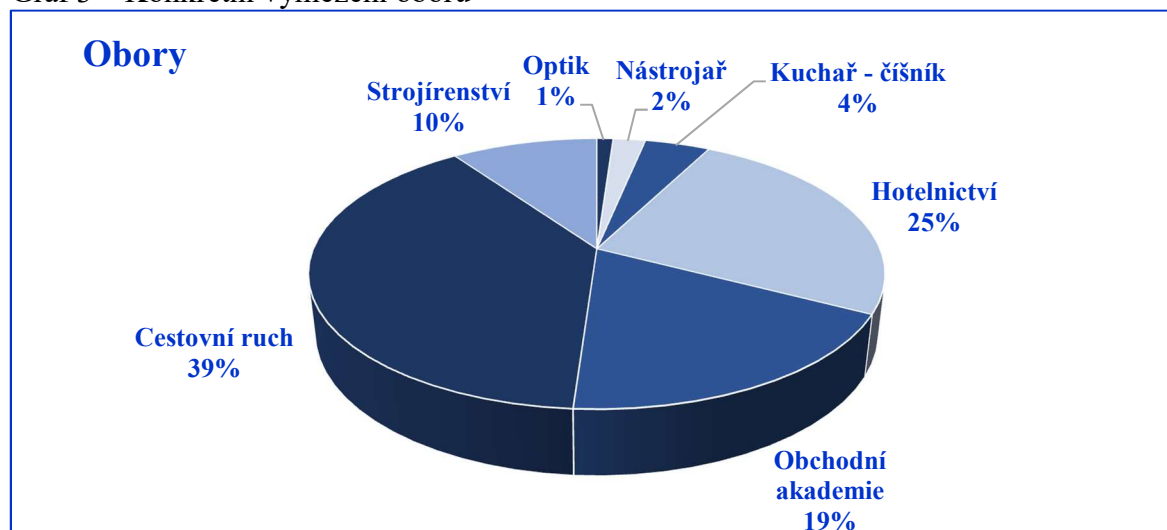

Zdroj: Zpracování vlastní

Z hlediska studijního oboru bylo důležité rozdělit respondenty na ty, kteří navštěvují studijní obor, a na ty, kteří preferují obor učební. Z grafu 2 vyplývá, že převážná účast a zájem je od

respondentů, kteří navštěvují studijní obor (92 %), oproti učebním, kde je účast 8 %. Důvodem může být i to, že hodinové dotace výuky cizích jazyků je u tříletých oborů nižší a žáci proto nemají takové sebevědomí.

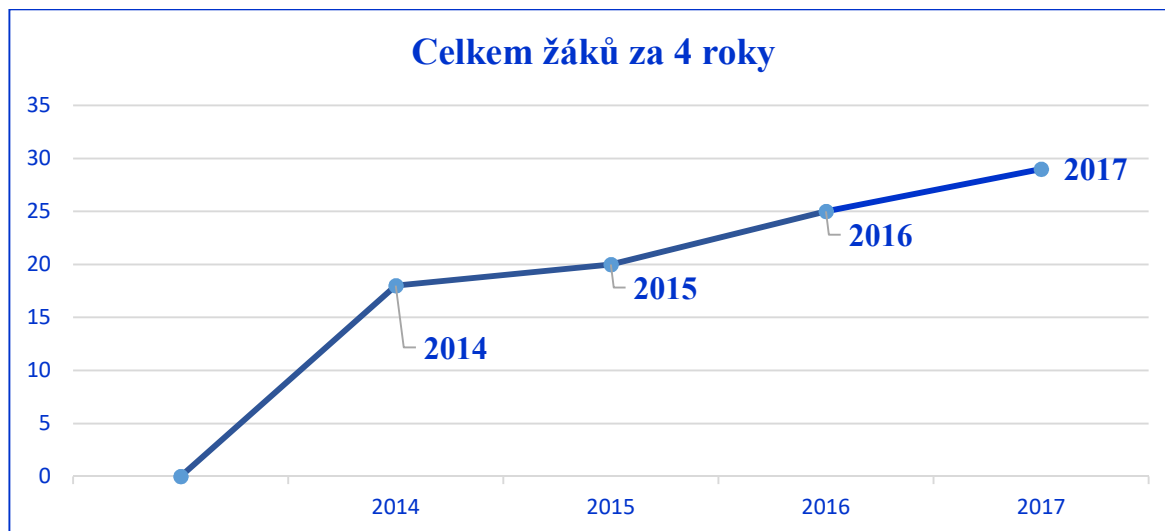
Graf 3 – Konkrétní vymezení oborů

Zdroj: Zpracování vlastní

V grafu 2 bylo nutné rozdělit respondenty na ty, kteří navštěvují studijní obor, a na ty, kteří preferují obor učební. V grafu 3 bylo důležité podrobně rozebrat obor studia, jelikož byla převážná účast a zájem od respondentů, kteří navštěvují studijní obor (92 %), oproti učebním, kde byla účast (8 %). Součástí bylo identifikovat obor studia. Z grafu 3 vyplývá, že podle očekávání převážnou část respondentů zaujímají žáci oboru Cestovní ruch (39 %), na druhém místě je obor Hotelnictví (25 %), jako další je obor Obchodní akademie (19 %). Žáci oboru Strojírenství se zúčastňují stáží až od roku 2015 a z celkového počtu zabírají (10 %). Učební obory se účastní programu Erasmus+ až od roku 2017, tudíž je zde zastoupení nejmenší. Obor Kuchař-číšník (4 %), předposlední je Nástrojař (2 %) a nejméně zastoupený je obor Optik (1 %). Z grafu 3 proto vyplynulo, že službové obory zaujímají absolutní většinu, zatím co strojírenské obory tvoří pouze 13%. Důvody mohou být i v obavách, zda zvládnou žáci cizojazyčnou odbornou komunikaci.

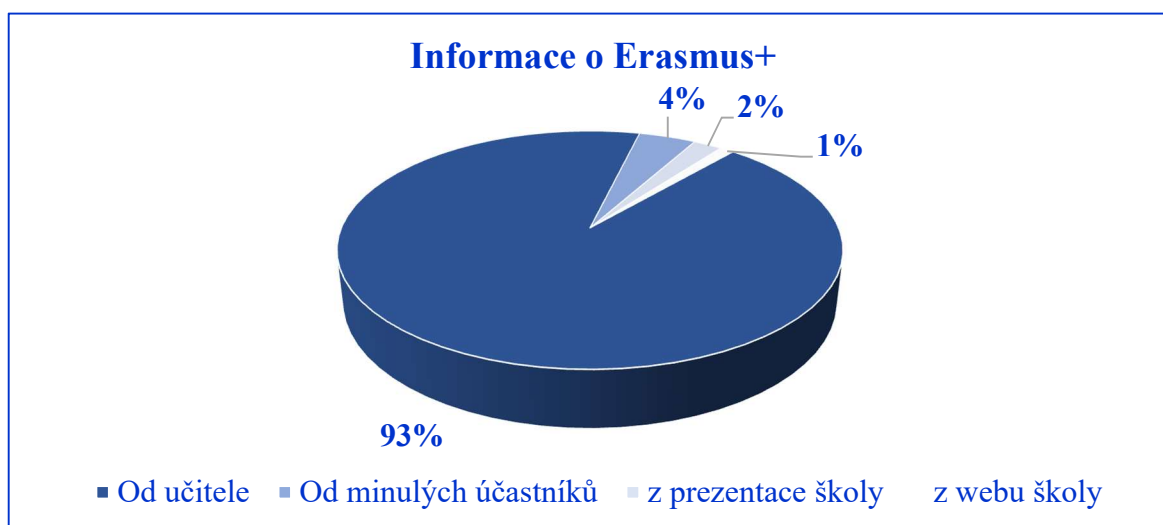
Graf 4 – Celkem žáků za 4 roky

Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 4 poukazuje na zřejmý zvyšující se zájem žáků o zahraniční praxe napříč všemi obory, ne jenom studijních, ale nově v roce 2017 i tříletých učebních oborů. Z dodatečného šetření vyplynulo, že žáci tříletých učebních oborů vyjíždějí do firem, kde pracovní stáže probíhaly i mimo program Erasmus+. Byly vytvořeny pevnější vztahy a škola tak získala i zahraniční sociální partnery. Vzhledem k tomu, že žáci mohou díky zapojení do projektu ERASMUS+ vycestovat na práce do zahraničí, staly se sociálními partnery OHS Turnov v poskytování odborných praxí i zahraniční firmy. Žáci získané odborné a zejména jazykové znalosti zhodnotí při státních a Cambridge zkouškách z anglického jazyka. Tyto zkušenosti se projeví ve snadné uplatnitelnosti absolventů na trhu práce i v úspěšnosti přijetí k dalšímu studiu.

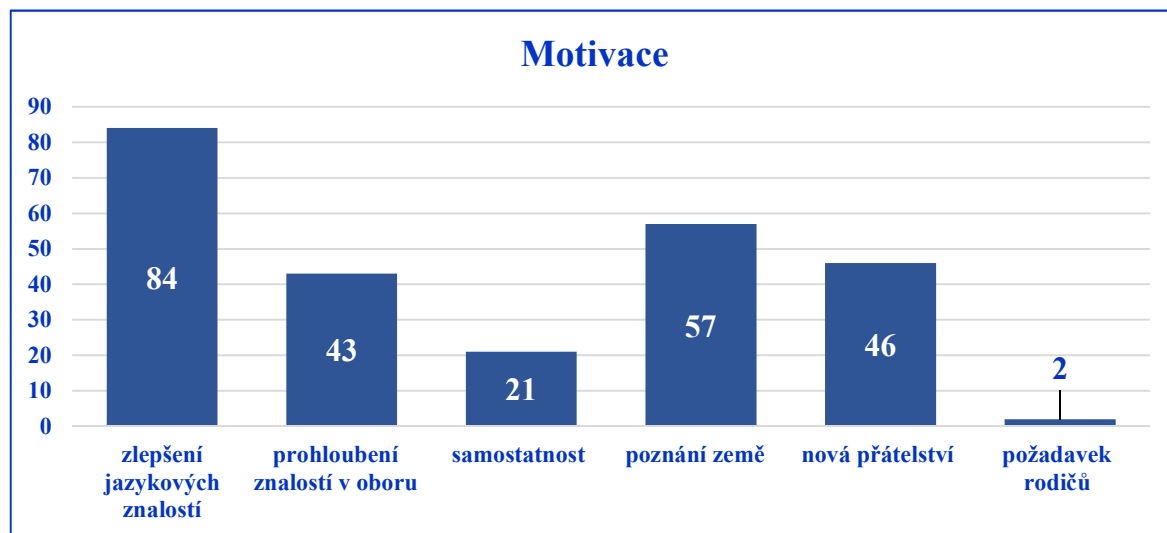
Graf 5 – Informace o Erasmus+

Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 5 poukazuje na zdroj, od kterého se žáci dozvěděli o vzdělávacím programu. Z grafu 5 vyplývá, že 93 % žáků se o programu dozvědělo od vyučujícího. Zbýlých 7 % získalo informace odjinud, tzn., že od minulých účastníků získalo informaci o Erasmus+ 4 % žáků, z prezentace školy 2 % žáků a v neposlední řadě z webových stránek se o možnosti pracovní stáže dozvědělo 1 % respondentů.

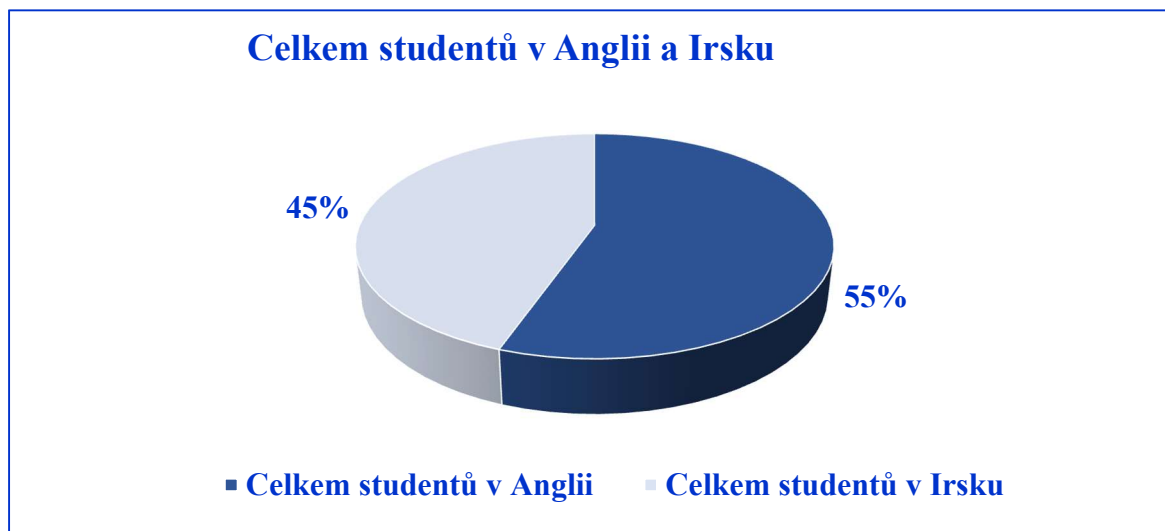
Graf 6 – Motivace o pracovní stáž

Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 6 ukazuje, co účastníky motivovalo k vyjetí do zahraničí, kde mohli žáci zaškrtnout více možností. Z dotazníkového šetření vyšlo, že žáci se chtějí hlavně zdokonalit v anglickém jazyce (91 %) a poznat cílovou zemi (62 %). Ne malé procento dotázaných si také chtělo prohloubit znalosti v oboru (47 %) a navázat nová přátelství (50 %). Dále bylo pro respondenty důležité se osamostatnit (23 %) a zanedbatelná část uvedla, že to byl požadavek rodičů (2 %). Z dotazníkového šetření vyplynulo, že škola by se měla zaměřit na zkvalitnění práce s rodiči v oblasti propagace motivace k zahraničním výjezdům. Škola by se měla také zaměřit na sledování další životní cesty absolventů, statisticky vyhodnocovat jejich úspěšnost při přijímání na vysoké a vyšší odborné školy a získávat více zpětných vazeb o významu účasti na projektu Erasmus+ a uplatnění absolventů na trhu práce.

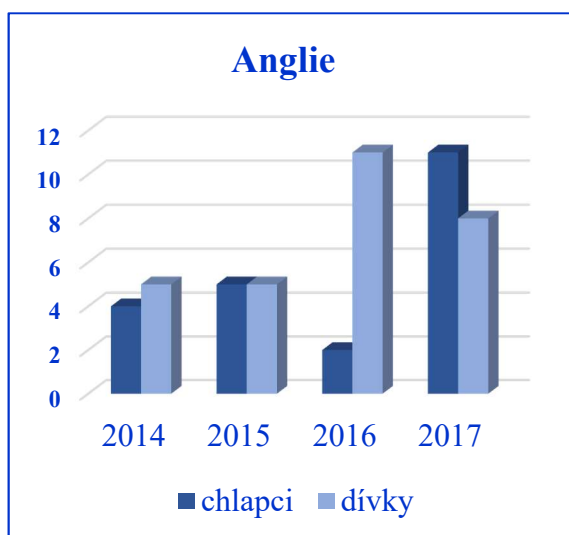
Graf 7 – Cílová destinace

Zdroj: Zpracování vlastní

Počet zájemců o vycestování do zahraničí stále roste. Za 4 roky stoupl počet zúčastněných o 61%. Větší zájem je o Anglii než o Irsko. Z čeho tento fakt vyplývá, není zřejmé, vliv ovšem hrály i povětrnostní podmínky.

Graf 8 – Účastníci v Anglii

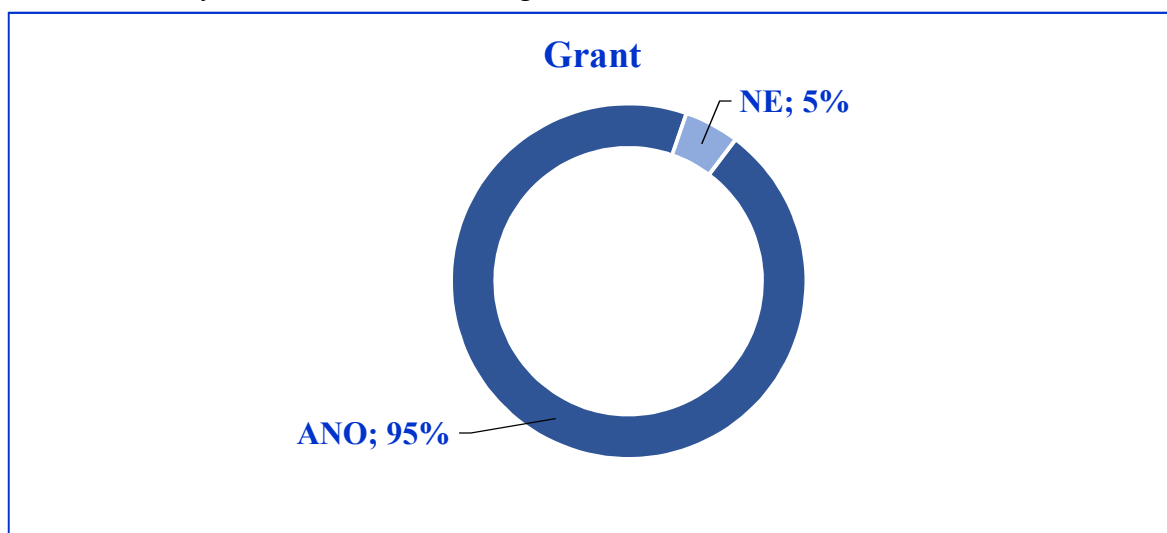
Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 9 – Účastníci v Irsku

Zdroj: Zpracování vlastní

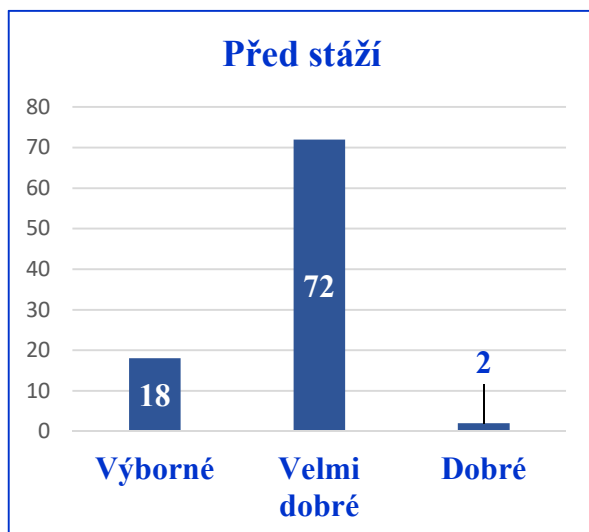
Graf 10 – Pokrytí nákladů z finančního grantu

Zdroj: Zpracování vlastní

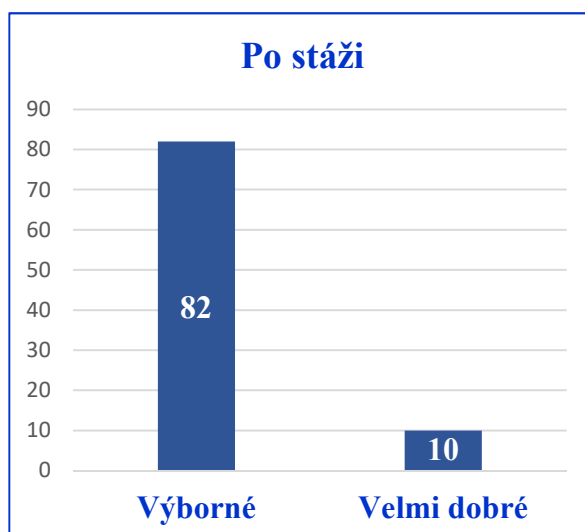
Poskytnuté finanční prostředky studentům z 95% stačily. Finanční grant byl použit na dopravu do místa pracovní stáže a také na místní dopravu, stravné, ubytování a pojištění.

Graf 11 – Jazykové znalosti PŘED

Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 12 – Jazykové znalosti PO

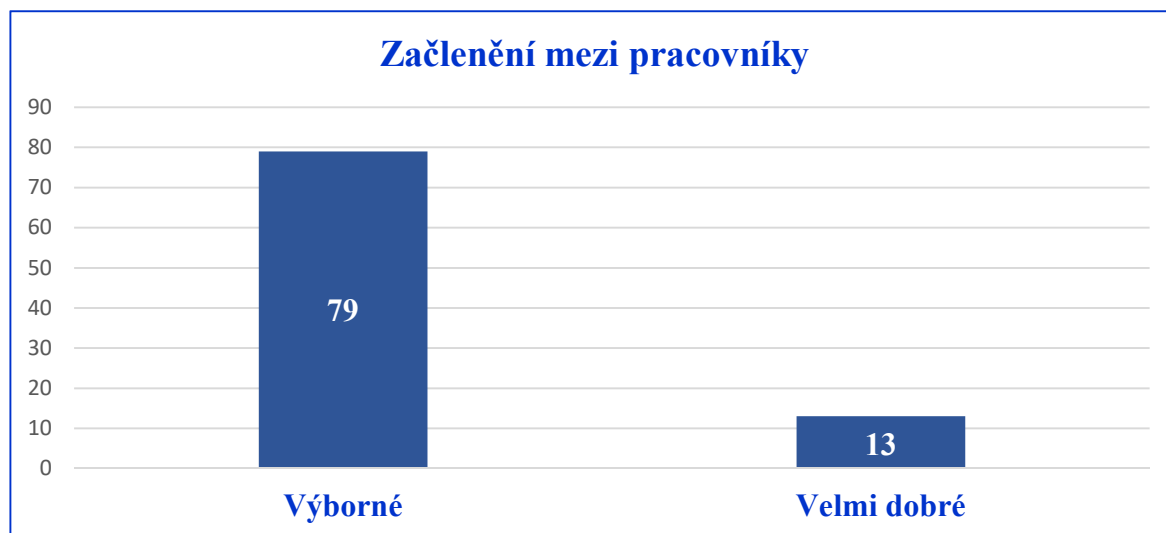

Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 11 udává, jak žáci vnímali své jazykové znalosti před absolvováním zahraniční pracovní stáže, 20 % žáků uvedlo, že jejich jazykové znalosti byly výborné, oproti tomu 2 % žáků hodnotilo své znalosti v oblasti anglického jazyka jako dobré, velmi dobré jazykové znalosti podle respondentů mělo 78 %. Po absolvování zahraniční pracovní stáže zhodnotili žáci své znalosti v cizím jazyce jako výborné z 86 % a velmi dobré znalosti 14 %, na tuto

skutečnost poukazuje graf 12. V jazykových znalostech se zlepšilo díky vzdělávací programu Erasmus+ 70 % respondentů.

Graf 13 – Začlenění mezi spolupracovníky

Zdroj: Zpracování vlastní

Většina žáků hodnotí kladně začlenění mezi spolupracovníky v dané zemi. Zaměstnanci se snažili vytvářet pozitivní klima, uspokojovat potřeby žáků širokou nabídkou poskytovaných odborných informací a individuálním přístupem i pozitivní atmosférou. Žáci byli schopni spolupráce a respektovali práci a úspěch druhých, aby projevovali pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i přírodě, to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.

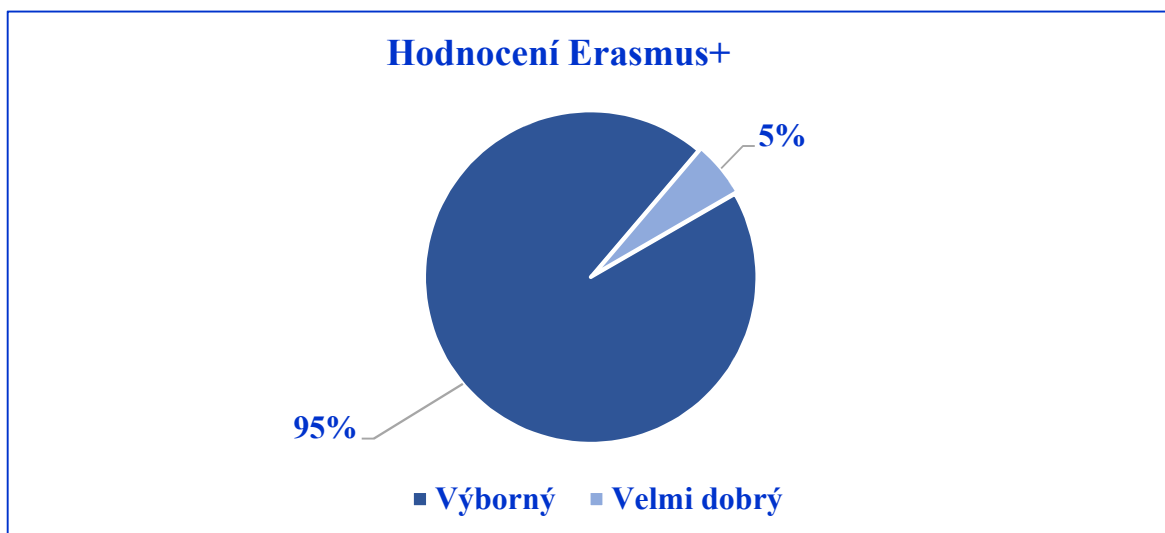
Graf 14 – Osobní přínos

Zdroj: Zpracování vlastní

Pro všechny byl pobyt osobním přínosem. Žáci pozitivně hodnotili přínos programu ve vztahu k možnosti rozvíjet osobnost každého individuálně, ocenili, že byli schopni samostatně a tvořivě myslet, svobodně se rozhodovat a umět se projevat. Žáci uvítali zejména získané odborné a zejména jazykové znalosti, které zhodnotili při státních a Cambridge zkouškách z anglického jazyka.

Graf 15 – Celkové ohodnocení Erasmus+

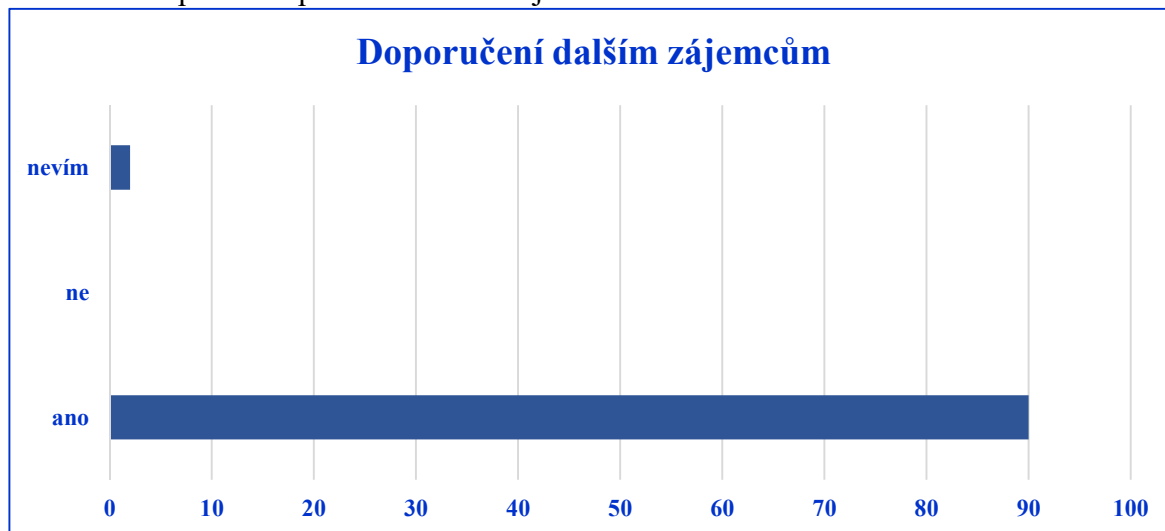
Zdroj: Zpracování vlastní

Erasmus hodnotí 95 % respondentů celkově kladně, oproti tomu 5 % účastníků pracovní stáže by změnilo některé věci. Žáci mají zájem o další pobyt a doporučili by stáž dalším zájemcům. Z interních materiálů dotazníkového šetření vyplývá, že žáky Erasmus+ hodně změnil. Jsou si více jistí sami sebou, nebojí se cest do zahraničí, nebojí se práce v zahraničí. Dále si prostřednictvím Erasmus+ rozšířili obzory a posunuli své osobní hranice, než by vůbec doufali. Žáci jsou odvážnější při hledání práce, při jednání s lidmi, využívají výzev. Zjistili, že není třeba mít strach z neznámého. Erasmus+ byla pro ně skvělá zkušenost. Program Erasmus+ jim ukázal, že není nutné se bát delšího pobytu v zahraničí. Největším přínosem většina hodnotí svůj osobní růst, možnost poznat sám sebe a být nezávislý na svém domácím prostředí.

Negativně hodnotí, že je v těchto zemích větší zima, velké povětrnostní změny. Také by žáci urychlili způsob komunikace, aby se dříve dozvěděli, kde budou umístěni a lépe se mohli připravit na život v jiných podmínkách. Dále by zlepšili více komunikace v přípravném kurzu, doplnili by přípravné kurzy o důležité poznatky absolventů pracovní stáže. Žáci by

určitě v některých případech uvítali více stravy. V neposlední řadě by zlepšily prostory u rodin, jednalo se povětšinou o neosobní, strohé a neútulné prostředí, které by si zasloužilo více zútulnit.

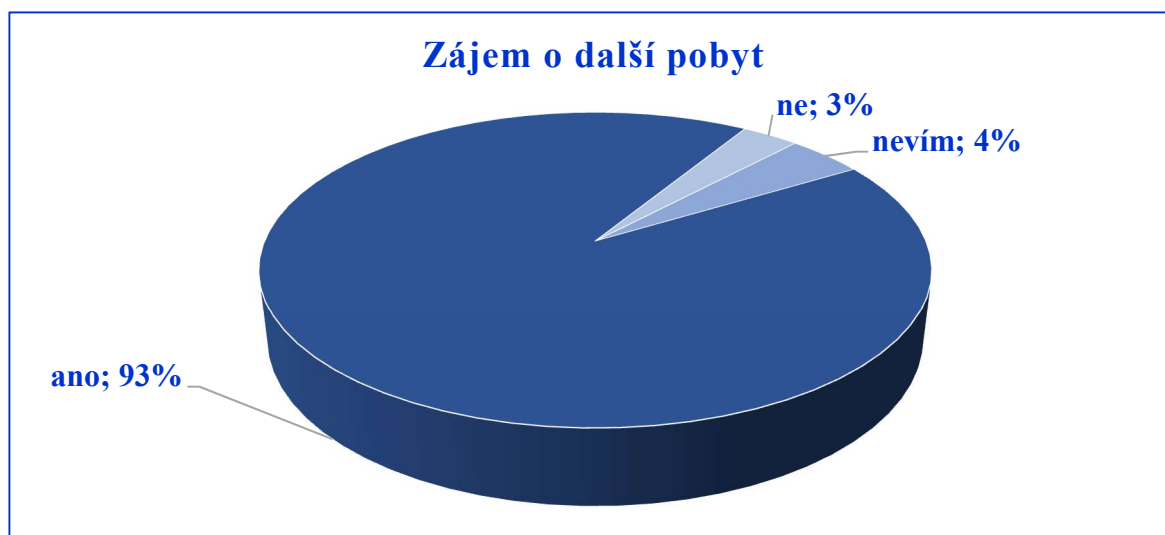
Graf 16 – Doporučení potenciálním zájemcům

Zdroj: Zpracování vlastní

Z grafu 16 je patrné, že 98 % žáků by doporučilo pracovní stáž dalším potenciálním zájemcům. Pouhá 2 % respondentů si nebyla s doporučením jistá.

Graf 17 – Zájem o další pobyt

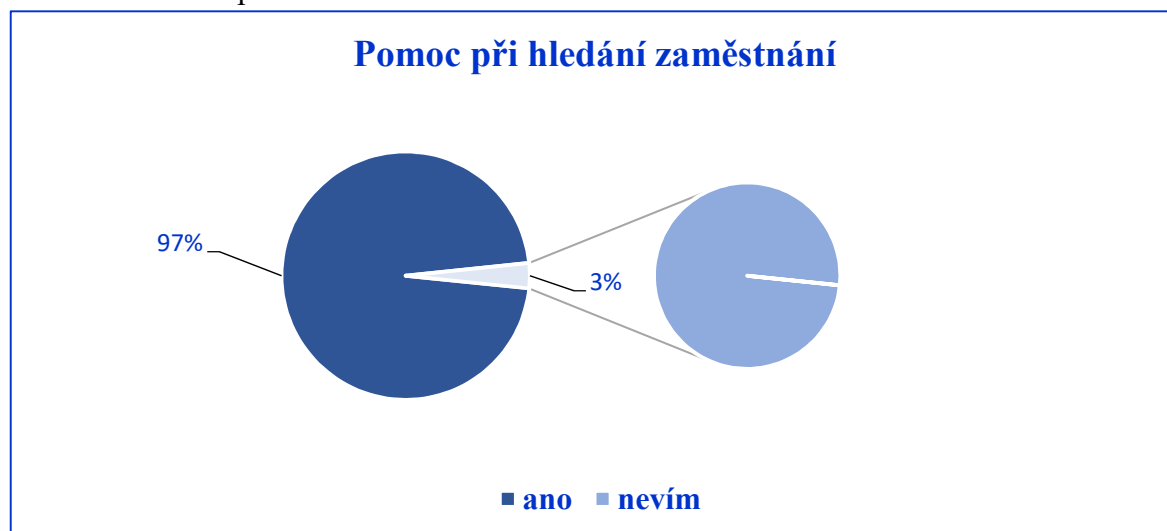

Zdroj: Zpracování vlastní

Z grafu 17 vyplývá, že 93 % respondentů by se pracovní stáži zúčastnilo znovu a nasvědčuje tomu i skutečnost, že si sami zařídili odbornou praxi v rozsahu 3 měsíců (včetně letních

prázdnin). 4 % respondentů neví, jestli by se znovu zúčastnili a 3 % říká jasně ne, životní zkušenost jim stačila a cítí se lépe v prostředí, které znají s rodinou a přáteli.

Graf 18 – Pomoc při hledání zaměstnání

Zdroj: Zpracování vlastní

Z grafu 18 je vidět, že 97 % respondentů se domnívá, že jim pracovní stáž v cizí zemi bude nápomocná při uplatnění se na dnešním trhu práce. Zkušenosti, které žáci získali, určitě využijí v zaměstnání a při jeho hledání. Pouhá 3 % respondentů neví, jestli jim tato stáž pomůže k získání vysněné práce. Škola by se měla zaměřit na sledování další životní cesty absolventů, statisticky vyhodnocovat jejich úspěšnost při přijímání na vysoké a vyšší odborné školy a získávat více zpětných vazeb o významu účasti na projektu Erasmus+ a uplatnění absolventů na trhu práce.

Graf 19 – Změna organizace pracovní stáže

Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 19 ukazuje, že změnu v organizaci pracovní stáže by neměnilo 96 % absolventů stáže, zbylá 4 % by zlepšila více komunikace a urychlila její proces v přípravném kurzu. Žáci by doplnili přípravné kurzy o důležité poznatky absolventů pracovní stáže. Snažili by se o lepší výběr hostitelských rodin, v kterých byli umístěni.

Graf 20 – Pracovní umístění z hlediska studijního oboru

Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 20 udává, že 98 % žáků vykonávalo pracovní stáž v souladu se svým studijním oborem. Pouhá 2% vykonávala pracovní stáž odlišnou od studijního oboru. V důsledku studijního oboru se odvíjely pracovní metody jednotlivých pracovních stáží. Např. žáci oboru Cestovní

ruch se zabývali úpravou expozic, přípravou kulturních událostí apod. Oproti tomu žáci Obchodní akademie měli administrativně zaměřenou činnost, jako je např. vyhotovování písemností, práce s PC atd. Žáci oboru Hotelnictví měli připravenou stáž zaměřenou na přijímání hostů, přijímání a vyřizování objednávek, servírování nápojů a jídel, příprava surovin ke zpracování v restauraci, příprava jídel a nápojů a další činnosti. Pro žáky oboru Strojírenství byla připravena stáž, kde se věnovali montáži a demontáži zařízení, práci s nářadím jako je pájení, vrtání, frézování apod.

5.2.2 Testování hypotéz

Hypotéza 1

Tato hypotéza testuje vztah mezi studovaným oborem a zájmem o vzdělávací program Erasmus+.

a) Formulace nulové a alternativní hypotézy

H₀: Studovaný obor nemá vliv na zájem žáků o vzdělávací program Erasmus+.

H₁: Studovaný obor má vliv na zájem žáků o vzdělávací program Erasmus+.

b) Pozorovaná a očekávaná četnost

Tabulka 5: Pozorovaná a očekávaná četnost

	Obor	Pozorovaná četnost	Očekávaná četnost	P - O	(P - O) ²	$\frac{(P - O)^2}{O}$
Učební	Optik	1	2,34	-1,34	1,79	0,76
	Nástrojař	2	2,34	-0,34	0,12	0,05
	Kuchař - číšník	4	2,34	-1,66	2,75	1,17
Celkem		7				1,98
Studijní	Hotelnictví	23	21,25	1,75	3,06	0,14
	Obchodní akademie	17	21,25	-4,25	18,06	0,84
	Cestovní ruch	36	21,25	14,75	217,56	10,23
	Strojírenství	9	21,25	-12,25	150,06	7,05
Celkem		85				18,26

Zdroj: Zpracování vlastní

c) Výpočet testového kritéria

$$\chi^2 = \sum \frac{(P - O)^2}{O}$$

Pro hladinu významnosti 0,05 a 0,01 bylo spočítáno, že u studijních oborů při stupních volnosti $4 - 1 = 3$ bylo zjištěno, že kritická hodnota testového kritéria je $\chi^2_{0,05}(3) = 7,815$ a kritická hodnota testové kritéria je $\chi^2_{0,01}(3) = 11,341$.

Podle výše uvedené tabulky je u studijních oborů vypočítaná hodnota testového kritéria $\chi^2 = 18,26$, která je větší než hodnota kritická jak u $\chi^2_{0,05}(3) = 7,815$, tak i u $\chi^2_{0,01}(3) = 11,341$. Proto se přijímá nulová hypotéza a zamítá se hypotéza alternativní.

Oproti tomu u učebních oborů pro hladinu významnosti 0,05 a 0,01 bylo spočítáno, že při stupních volnosti $3 - 1 = 2$ bylo zjištěno, že kritická hodnota testového kritéria je $\chi^2_{0,05}(2) = 5,991$ a kritická hodnota testové kritéria je $\chi^2_{0,01}(2) = 9,210$.

Výše uvedená tabulka ukazuje, že u učebních oborů vypočítaná hodnota testového kritéria $\chi^2 = 1,98$, která je menší než hodnota kritická jak u $\chi^2_{0,05}(2) = 5,991$, tak i u $\chi^2_{0,01}(2) = 9,210$. Proto se přijímá nulová hypotéza a zamítá se hypotéza alternativní.

d) Definice zjištěné závislosti proměnných

Na hladině významnosti 5% a 1% se zjistilo, že maturitní obor má vliv na zájem o vzdělávání prostřednictvím Erasmus+.

Na hladině významnosti 5% a 1% se zjistilo, že učební obor nemá vliv na zájem o vzdělávání prostřednictvím Erasmus+. Tzn., že u učebních oborů je zájem celkově nižší a učební obor nemá vliv na zájem o vzdělávací program Erasmus+.

Hypotéza 2

Tato hypotéza ověřuje genderový vliv zájmu žáků o další pracovní stáž.

a) Formulace nulové a alternativní hypotézy

H_0 : Pohlaví nemá vliv na zájem žáků o další pracovní stáž.

H_1 : Pohlaví má vliv na zájem žáků o další pracovní stáž.

b) Skutečné a očekávané četnosti

Tabulka 6: Skutečné četnosti

	ano	ne	nevím	$n_{j.}$
muž	37	2	1	40
žena	48	1	3	52
$n_{i.}$	85	3	4	92

Zdroj: Zpracování vlastní

Tabulka 7: Očekávané četnosti

	ano	ne	nevím	$n_{j.}$
muž	36,96	1,31	1,74	40
žena	48,04	1,69	2,26	52
$n_{i.}$	85	3	4	92

Zdroj: Zpracování vlastní

Náznak výpočtu očekávaných četností

$$N_{i_1j_1} = \frac{n_{i_1} \times n_{j_1}}{n} = \frac{85 \times 40}{92} = 36,96$$

$$N_{i_1j_2} = \frac{n_{i_1} \times n_{j_2}}{n} = \frac{85 \times 52}{92} = 48,04$$

c) Výpočet testového kritéria

$$G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

$$G = \frac{(37 - 36,96)^2}{36,96} + \frac{(48 - 48,04)^2}{48,04} + \dots + \frac{(3 - 2,26)^2}{2,26} = 1,202$$

Kritická hodnota pro $\chi^2_{0,05}(2) = 5,991$

Testové kritérium < Kritická hodnota, H_0 se potvrzuje a zamítá se hypotéza H_1 .

d) Definice zjištěné závislosti proměnných

Na hladině spolehlivosti 5% se prokázalo, že pohlaví nemá vliv na zájem o další pracovní stáž.

Hypotéza 3

V této hypotéze se testuje vliv pracovní stáže na zlepšení jazykových znalostí a dovedností.

a) Formulace nulové a alternativní hypotézy

H_0 : Vzdělávací program nemá vliv na zlepšení jazykových znalostí.

H_1 : Vzdělávací program má vliv na zlepšení jazykových znalostí.

b) Znaménkový test

Tento test byl použit z důvodu opakovaného měření stejných žáků. Tabulka s přehledem nejhorších výsledků před absolvování pracovní stáže a s nejlepšími výsledky po absolvování této stáže je přiložena v příloze 1.

c) Výpočet testovacího kritéria

$$\sum^+ = 46 \quad \sum^- = 9$$

Hodnota testovacího kritéria je $T_{\min} = 9$. Tato hodnota se musí srovnat s kritickou hodnotou. Kritická hodnota je pro $T_{0,05}(54) = 19$.

Testové kritérium < Kritická hodnota, H_0 se zamítá a potvrzuje se hypotéza H_1 .

d) Definice zjištěné závislosti proměnných

Na hladině významnosti 5% se zjistilo, že absolvování zahraniční pracovní stáže má vliv na zlepšení jazykových znalostí.

Hypotéza 4

Tato hypotéza prověřuje, zda finanční grant byl dostačující pro žáky účastnící se pracovní stáže jak v Anglii, tak v Irsku.

a) Formulace nulové a alternativní hypotézy

H_0 : Finanční grant je stejně dostačující, jak pro účastníky pracovní stáže v Anglii, tak i v Irsku.

H_1 : Finanční grant není stejně dostačující, jak pro účastníky pracovní stáže v Anglii, tak i v Irsku.

b) Čtyřpolní tabulka

Tabulka 8: Finanční grant

Země	Dostačující		Σ
	Ano	Ne	
Anglie	49	2	51
Irsko	38	3	41
Σ	87	5	92

Zdroj: Zpracování vlastní

c) Výpočet testovacího kritéria

$$\chi^2 = n \times \frac{(ad - bc)^2}{(a + b) \times (a + c) \times (b + d) \times (c + d)}$$

$$\chi^2 = 92 \times \frac{(49 \times 3 - 2 \times 38)^2}{(49 + 2) \times (49 + 38) \times (2 + 3) \times (38 + 3)} = 0,5098$$

Kritická hodnota pro $\chi^2_{0,05}(1) = 3,841$

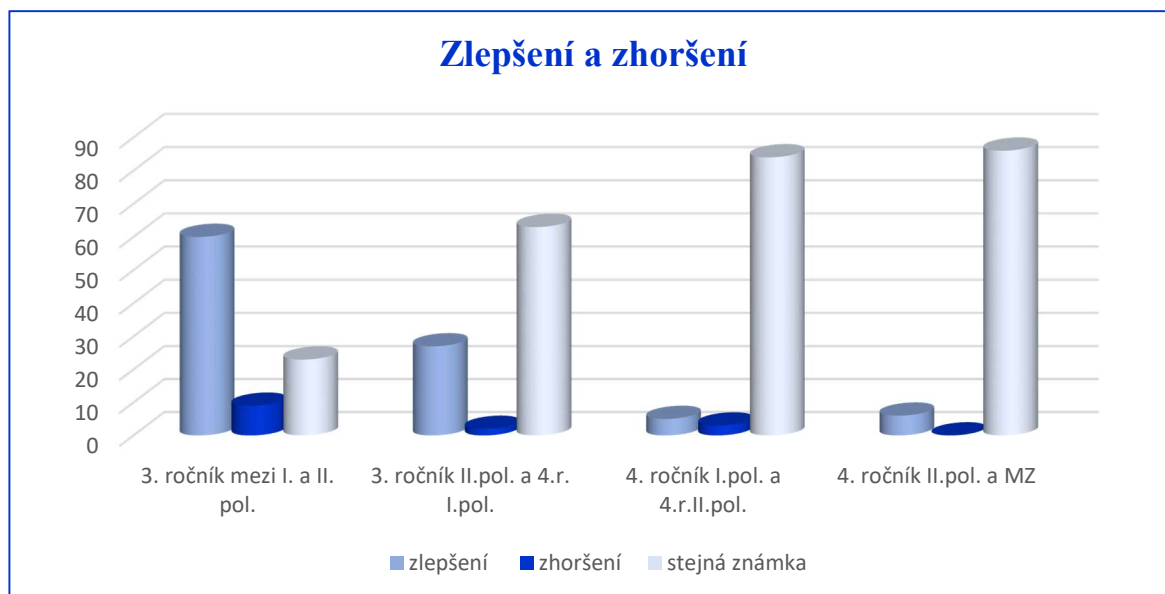
Testové kritérium < Kritická hodnota, H_0 se potvrzuje a zamítá se hypotéza H_1 .

d) Definice zjištěné závislosti proměnných

Na hladině významnosti 5% se zjistilo, že finanční grant byl stejně dostačující, jak pro účastníky pracovní stáže v Anglii, tak pro účastníky v Irsku.

5.2.3 Studie zlepšení jazykových znalostí

Graf 21 – Zlepšení jazykových znalostí

Zdroj: Zpracování vlastní

Pro hodnocení jazykových znalostí byly porovnány výsledné známky z anglického jazyka zúčastněných. Porovnávaly se známky před stáží, po stáží a známka na maturitním vysvědčení. První důležitý fakt je, že si všichni žáci maturitního oboru zvolili jako maturitní předmět právě anglický jazyk. Graf 21 ukazuje, že největší rozdíly byly v 3. ročníku mezi 1. a 2. pololetím, mezi 2. pololetím 3. ročníku a 1. pololetím 4. ročníku. Předposlední sloupec se zabývá 4. ročníkem a rozdílem mezi známkami v obou pololetích. Poslední sloupec ukazuje na rozdíly mezi konečnou známkou ve 4. ročníku a známkou na maturitním vysvědčení.

Výsledky ukazují, že největší zlepšení jazykových znalostí bylo v 3. ročníku mezi prvním a druhým pololetím. Až 65 % studentů se zlepšilo. Mezi 3. a 4. ročníkem se zlepšilo 29 %. Od 4. ročníku měla většina studentů známku stejnou. Nejzajímavější je porovnání známky ve 3. ročníku v 1. pololetí se známkou maturitní. Až 72 % studentů mělo lepší známku.

Tabulka 9: Znamky z AJ před pracovní stáží

Znamky AJ	Pocet žáků	Relativní četnost	Kumulativní četnost
1	31	0,34	31
2	39	0,42	70
3	18	0,20	88
4	4	0,04	92

Zdroj: Zpracování vlastní

Tabulka 10: Znamky z AJ po absolvování pracovní stáže

Znamky AJ	Pocet žáků	Relativní četnost	Kumulativní četnost
1	59	0,64	59
2	30	0,33	89
3	3	0,03	92
4			

Zdroj: Zpracování vlastní

Relativní četnost:

$$f_i = \frac{n_i}{n}$$

Když se výsledek vynásobí 100%, udává hodnotu, jak velká část z celkového počtu připadá na danou hodnotu. Např. $0,34 \times 100 = 34 \%$. Před absolvováním pracovní stáže známku výborně mělo 34 % žáků, chvalitebně (42 %), dobře (20 %) a dostatečně (4 %) Oproti tomu nejlepší hodnocení po absolvování zahraniční stáže mělo 64 % žáků výborně, chvalitebně (33 %) a dobře 3 % žáků.

Aritmetický průměr byl na základě hodnocení z tabulky 9 vypočten takto, $179:92 = 1,94$. V tabulce 10 byl vypočten aritmetický průměr ze známek z anglického jazyka po absolvování stáže v zahraničí takto, $128:92 = 1,39$. V porovnání před a po absolvování pracovní stáže je zlepšení aritmetického průměru o 0,55 stupně.

Z výše uvedených tabulek 9 a 10 vyplynulo, že modus byl v tabulce 9 známka chvalitebně, oproti tomu v tabulce 10 modus představovala známka 1 a vyjadřovala, nejčastější hodnotu. Střední hodnotu vyjadřovala před absolvováním pracovní stáže známka chvalitebně a po absolvování pracovní stáže medián vyjadřuje známka výborně.

5.3 Výsledky kvalitativního výzkumu

Respondenti se shodli na tom, že nejdůležitější pro ně bylo zlepšení jazykových znalostí. Dva respondenti uvedli, že jsou pro ně důležité i nové pracovní příležitosti. Zákonný zástupce uvedl fakt, že je pro něj také důležité osamostatnění dítěte a poznání nové kultury. Naopak zástupkyně pro praktickou výuku uvedla, že také očekává poskytnutí zpětné vazby o realizaci praxí žáků v zahraničí. Motivací k účasti v programu byly nové zkušenosti, poznání nové kultury, dobrá životní příležitost a zkušenost. Respondent-rodíč uvedl, že nejhorší pro něj byla obava z možného únosu dcery v cizí zemi. Dotazovaní nadále odpovídali, že měli starost o komplikace v oblasti dopravy, bezpečí a zdraví. Všichni se shodli na tom, že měli velké obavy ze soužití se spolubydlíci v novém prostředí. Hlavní předností po návratu z pracovní stáže je výrazné zlepšení jazykových znalostí. Matka považuje za největší úspěch u své dcery, že dokáže v cizím jazyce i telefonovat, celkově komunikuje sebevědoměji a má dostatečnou slovní zásobu. Všichni respondenti se shodli na tom, že se účastníci výrazně zlepšili v anglickém jazyce a to jak v ústním, tak písemném projevu. Zlepšili si slovní zásobu a nemají obavy z komunikace v cizím jazyce a v odlišném prostředí. V souladu uvádějí, že pracovní stáž hodnotí pozitivně, zlepšení nastalo nejenom v komunikativních dovednostech a odborných znalostech. Po organizační stránce byla pracovní stáž velmi dobře připravena. Finanční prostředky byly dostačující. Účastníci měli štěstí na milý a vstřícný kolektiv, který byl připraven pomoci v případě potřeby. Žáci získali spoustu nových zkušeností a pracovní náplň odpovídala z hlediska odborného i časového.

Kvalitativní výzkum byl doplněn o odpovědi, které byly získány nastudováním interních materiálů z šetření absolventů pracovní stáže OHS Turnov a byly doplněny o další odpovědi, které slouží ke komplexnímu náhledu. Z interních materiálů vyplývá, že žáci byli ubytováni v rodinách, které jim poskytovaly snídaně a večeře, tedy polopenzi. Ubytování byli většinou po dvojicích. Pracovní náplň byla orientována na obor studia. Žákyně oboru Obchodní akademie pracovala v charitativním obchodě British Heart Foundation. Zde se zabývala např. evidováním zboží, tříděním, úpravou cenovek, administrativou, skladovým hospodářstvím atd. Další žákyně oboru obchodní akademie byla umístěna v kanceláři Conservative Office, která se zabývá politikou, konkrétně stranou konzervativců. Hlavní politickou představitelkou je v oblasti jižní Portsmouth paní Flicka Drummond. Kancelář se zabývá médií, rozesíláním dopisů pro občany města, či pořádáním meetingů. Mezi pracovní náplň žákyně patřilo mj. částečná organizace kampaně, psaní dopisů pro voliče.

Dále si vyzkoušela doručovací dovednosti, mezi které patří např. tisk známek a roznáška po domech. Nejzajímavější činností z pohledu žákyně byl výjezd s volebním týmem do ulic a natáčení kampaně pro stanici BBC s ministryní vnitra Theresou May. Toto setkání s voliči přispělo nejenom k procvičování komunikativních dovedností, ale neocenitelné bylo i poznání volební kultury britských občanů. Následně se žákyně viděla v hlavním vysílacím čase na známém kanálu BBC. Žákyně oboru Hotelnictví vykonávala pracovní stáž ve Fota House Café, jednalo se o kavárnu, která spadá pod resort s názvem Fota House and Gardens. Objekt má podobu zámku se zahradami plných květin a pořádají se tu svatby či koncerty. Žákyně měla za úkol pečení, zdobení a přípravu jídel k výdeji, bohatou škálu moučníků a dezertů i slaných pokrmů tradiční irské kuchyně. Dalším z účastníků byl žák oboru Strojírenství, který byl umístěn v autoservisu AUTOMAX Garage. Jako pracovní náplň měl drobné opravy, jako např. výměna termostátů, tlumičů, zapalovacích svíček, cívek zapalování a výměna poničených komponentů interiéru vozu. Vyzkoušel si i vyvažování a výměnu pneumatik, demontáž hliníkových a litinových dílů z aut k sešrotování a další nakládání s kovovým i nekovovým odpadem z dílny. Tyto odborné činnosti přispěly i k rozvoji odborných dovedností. Kromě toho si ověřil i mnoho teoretických vědomostí získaných ve škole. Absolvent pracovní stáže z oboru Cestovní ruch pracoval v Muzeu první světové války. Toto muzeum je umístěno na pevnosti Fort Widley ve městě Portsmouth na jižním pobřeží Velké Británie. Jeho pracovní náplní bylo mj. provádění návštěvníků či pomoc se stěhováním muzea. Žák si na této pracovní pozici zlepšil znalosti historie a výrazné zdokonalení se uskutečnilo v plynulé mluvě v anglickém jazyce. Další žákyně vykonávala stáž v muzeu Mary Rose ve stejném městě jako výše uvedený žák. Objektu muzea Mary Rose si návštěvníci mohou prohlédnout originální exponát loď Mary Rose a s ní spojené exponáty, které se v lodi našly. Žákyně zde provázela, některé dny strávila na recepci nebo za pokladnou. Zúčastnila se programu určenému pro děti, kde vyráběla s dětmi svíčky a mýdla.

5.4 Zhodnocení pracovní stáže a výsledků výzkumu

Žáci jsou připravováni prostřednictvím pravidelných kurzů, které je připravují na pobyt v cizí zemi. Kurzy jsou zaměřeny na odborný anglický jazyk, konverzaci a poslechy. Mimo jiné přinášejí informace o konkrétním místě pobytu, reáliích hostitelské země a kulturní výuku. Dále pak praktické informace související se stáží např. cesta, cestovní pojištění, zajištění ubytování a stravy, MHD, organizace volného času, bezpečnost atd. Žáci jsou

v těchto kurzech poučování i o správnosti s vypracováním životopisu, motivačního dopisu a dokumentů sloužících jako podklady pro sehnání vhodného pracovního místa. Neopominutelná je v tomto případě i odborná příprava zaměřená na pracovní trh cílové země, chování na pracovišti a základní informace o pracovně právní úpravě dané země. O absolvování výše uvedené přípravy na pracovní stáž musí podepsat čestné prohlášení, že tento kurz absolvovali. Žáci se věnovali přípravě na pracovní stáž skoro celý školní rok.

Důležitým krokem před přípravným kurzem byl výběr účastníků, kteří museli v první řadě vyplnit přihlášku. Z přihlášených účastníků odborná komise vybírala účastníky podle kritérií, jako jsou osobnostní předpoklady (spolehlivost, serióznost, slušné vystupování, komunikativnost a motivace), schopnost komunikovat v anglickém jazyce, dobré studijní předpoklady a nízká absence. Další kolo výběru následovalo před zakoupením letenek. V této fázi se určovali náhradníci. Důležitým kritériem zde byla docházka do přípravných kurzů, motivace a kvalita práce v nich.

Před výjezdem se uzavírají dvě smlouvy, první je mezi OHS Turnov a účastníky, která je v ČR a obsahuje důležité informace týkající se termínu pracovní stáže a výši grantu. Druhá ze smluv je mezi OHS Turnov, účastníky a zahraničním partnerem. Tato smlouva je jazyce anglickém a jejím obsahem je informovat o náplni stáže a jejím termínu.

Každá organizace má na starosti odlišné úkoly. Vysílající organizace (OHS Turnov) měla na starost zpracování a předložení žádosti o grant, řízení a koordinaci projektu, informování žáků o projektu, výběr účastníků přípravných kurzů, příprava účastníků, výběr účastníků pracovní stáže, výběr a vyslání doprovodných osob, zajištění praktické podpory (zajištění dopravy na stáž, pojištění, ubytování, stravování, MHD, volnočasové aktivity), monitoring, validaci stáží a evaluaci projektu. Dále má vysílající organizace za úkol vedení finanční a administrativní agendy projektu a v neposlední řadě musí vypracovat závěrečnou zprávu. Oproti tomu má zahraniční zprostředkující organizace za úkol výběr vhodných míst pro absolvování stáží, provedení instruktážního dne následně po příjezdu účastníků. Dále pomáhají s monitoringem projektu. Nedílnou součástí je také zajištění vhodného ubytování pro účastníky. Jsou zodpovědní i za certifikaci účastníků.

Na začátku pracovní stáže jsou žáci seznámeni se zahraniční partnerskou organizací (The IBD partnership), která jim vysvětlila, co je bude v příštích dnech čekat. Dále je upozornila, že v případě problémů je mají kontaktovat. Žáci byli seznámeni s kontaktní osobou a dostali

telefonický i elektronický kontakt do zahraniční agentury. Mimo jiné dostali i telefonní čísla doprovodných osob a rodiny, u které byli ubytováni. Velkou výhodou bylo, že žáci dostali od výše zmíněné organizace sim kartu, která umožňovala volat a psát SMS všem zúčastněným zdarma. Takže se účastníci mohli vždy na všechny obrátit v případě potřeby.

Pracovní stáže probíhaly jednotlivě v hotelích, firmách, kulturních institucích a neziskových organizacích. V důsledku studijního oboru se odvíjely pracovní metody jednotlivých pracovních stáží. Např. žáci oboru Cestovní ruch se zabývali úpravou expozic, přípravou kulturních událostí, prodáváním vstupenek, propagací golfového klubu na sociálních sítích, psaní článků o pamětihodnostech, práci na recepci, odesílání pozvánek apod. Oproti tomu žáci Obchodní akademie měli administrativně zaměřenou činnost, jako např. vyhotovování písemností, práce s PC a kancelářskou technikou, provádění inventury, nadepisování obálek, třídění a archivace dokumentů, kontrola správnosti dokumentů atd. Pro žáky oboru Hotelnictví byla připravena stáž zaměřená na přijímání hostů, přijímání a vyřizování objednávek, poskytování informací hostům, servírování nápojů a jídel, úklidové činnosti, příprava surovin ke zpracování v restauraci, příprava jídel a nápojů, práce na recepci hotelového bazénu a posilovny a spoustu dalších činností. Pro žáky oboru Strojírenství byla připravena stáž, kde se užívaly např. tyto pracovní metody: montáž a demontáž zařízení, práce s nářadím jako je pájení, vrtání, frézování. Dále žáci programovali v 3D aplikacích. Mezi jejich činnosti patřila např. výměna výfuků, filtrů, spojek, hydraulických posilovačů řízení, čištění motorů, výměna kol, seřizování brzd.

Během pracovní stáže žáci shromažďovali cestovní doklady, vyplňují každý den pracovní deník, který sloužil k zaznamenávání činností během dne. Po skončení obdrželi od zahraniční partnerské organizace certifikát o úspěšném absolvování pracovní stáže (Work Experience Certificate) a od organizace u které vykonávali žáci pracovní stáž, obdrželi hodnocení tzv. ECVET. Po příjezdu předložili všechny potřebné dokumenty vysílající organizaci a obdrží EUROPASS.

Program Erasmus+ v OHS Turnov přispívá nejvýrazněji k zlepšení v anglickém jazyce a to zejména v mluveném projevu, kde ztratili zábrany aktivně používat cizí jazyk, zároveň si také rozšířili slovní zásobu a to jak v oblasti každodenního dorozumívání se, tak i v odborném. Žáci se také naučili sami se o sebe postarat a zúčastnili se pracovní stáže, kde se

byli poprvé bez zázemí vlastní rodiny. Nové pro účastníky bylo i používání místních technologií, museli se naučit používat cizojazyčné verze.

Výsledkem dotazníkového šetření podloženého kvalitativním výzkumem rozšířeným o prozkoumání interních materiálů OHS Turnov je, že se po dobu trvání zúčastnilo programu 92 respondentů, z toho 57 % dívek a 43 % chlapců. Nepatrný rozdíl je zapříčiněn skutečností, že ve studijních oborech je více dívek, než chlapců.

Kvantitativním výzkumem se došlo k závěru, že nejvíce žáků, kteří s programem vycestovali na pracovní stáž, byli z oboru Cestovní ruch. Na druhém místě se zúčastnili programu žáci Hotelnictví, dále pak žáci Obchodní akademie a nakonec žáci oboru Strojírenství. Zajímavostí je zjištění, že posledním rokem se poprvé zúčastnilo i 7 žáků učebních oborů. Jednalo se o 1 žákyni oboru Jemný mechanik, 2 žáky oboru Nástrojař. Posledním učebním oborem, který měl zastoupení na Erasmu+ byl obor Kuchař-číšník, kde vyjeli na pracovní stáž žáci 4.

Z interních materiálů bylo zjištěno, že žáci se nejvíce zlepšili v těchto směrech, kterými jsou zvýšení slovní zásoby, gramatika, výslovnost a poslech. Žáci uvedli, že se celkově přestali bát oslovovat a komunikovat s cizími lidmi v anglickém jazyce. Ze začátku žákům umístěným v Irsku dělali problémy lidé hovořící s přízvukem nebo rychle, ale po 10 až 14 dnech tyto problémy vymizely. Žáci se zlepšili v běžné mluvě a začali využívat ustálená spojení, odborné výrazy. Žáci se zároveň setkávali s ostatními žáky z jiných zemí, kteří se také účastnili Erasmu+, kde spolu také komunikovali v anglickém jazyce.

U žáků se prokázalo zlepšení jazykových znalostí před a po skončení pracovní stáže. Průměr známek z anglického jazyka před pracovní stáží byl 1,94, zatímco po ukončení pracovní stáže byl průměr 1,39. Modus neboli nejčastěji se vyskytovaná známka byla před pracovní stáží známka chvalitebná a po absolvování se stala nejčastěji vyskytovanou známkou výborná. Medián před absolvováním představovala známka chvalitebně a po pracovní stáži výborně.

Celkovým šetřením se zjistilo, že žáci kromě výrazného zlepšení anglického jazyka si rozšířili znalosti z oboru svého studia, dále našli nové přátele. Dokázali, že dovedou pracovat v týmu a zároveň se osamostatnili. Zjistili, že se dovedou o sebe postarat a naučili se hospodařit s penězi, které jim byly poskytnuty. Zorientovat se v jiné zemi (MHD)

a kultuře. Pozitivním zjištěním bylo, že Angličané a Irové jsou moc milí a přívětiví lidé, kteří jsou hrdí na svou zemi, kulturu a velmi si váží královské rodiny.

Žáci ve volných dnech poznávali zemi, kde byli umístěni. Navštívili památky jako např. Big Ben, Buckingham Palace, Trafalgar Square, Tower Bridge, London Eye, Muzeum Madame Tussauds, Titanic muzeum, Blackrock castle, Jameson destilérii, Blarney castle a mnoho dalších zajímavých míst.

5.5 Návrhy změn

V návaznosti na výsledky kvantitativního a kvalitativního šetření byly stanoveny níže uvedené návrhy a doporučení, které mají napomáhat odstranit případné nedostatky.

Prvním návrhem vycházejícím z podnětu samotných účastníků je **do úvodních hodin přípravných kurzů pozvat bývalé účastníky pracovní stáže**, aby se s uchazeči o pracovní stáž podělili o své zážitky, zkušenosti či dobré rady. Ti by tak získali motivační informace o průběhu stáže, ubytování v rodinách, možnostech přepravy v místě konání stáže, možnostech zásobování či možných způsobů řešení nenadálých situací.

Z interních materiálů OHS Turnov vyplynulo, že zájemci o stáž postrádali pravidelné alespoň jedenkrát měsíčně realizované informační schůzky o průběhu příprav. Kritizovali nemožnost konzultovat výběr místa ubytování a absenci informací týkajících se regionu a jeho zvláštností. **Návrhem je pořádat pro uchazeče pracovní stáže informační schůzky minimálně jednou měsíčně.**

Po evaluačních rozhovorech s rodiči žáků je jedním z návrhových řešení intenzivnější zapojení rodičů potenciaálních účastníků stáže. **Návrhem je připravit i pro rodiče zájemců alespoň dvě prezentační akce.**

Vzhledem k zhoršující se bezpečnostní situaci v Evropě rostou obavy zákonných zástupců zájemců o pracovní stáž v zahraničí. Tito zájemci jsou často k účasti plně motivováni, nicméně s jejich vysláním do zahraničí zákonní zástupci nesouhlasí z důvodu obav o jejich zdraví a život. OHS Turnov spolupracuje od loňského roku s krajským velitelstvím Armády ČR v Liberci, kteří pro školu připravili ve spolupráci s Policií ČR workshop „Jak se chovat v krizových situacích“. **Na základě těchto skutečností se navrhuje zajistit účast všech uchazečů o pracovní stáž v zahraničí prostřednictvím Erasmu+ na workshopu „Jak se chovat v krizových situacích“.**

Z interního šetření vyplývá, že žáci strojírenských oborů byli většinou umístováni v autoopravnách, pneuservisech a podobných zařízeních. Zde uplatňovali pracovní metody jako je montáž a demontáž zařízení, práce s nářadím jako je pájení, vrtání, frézování. OHS Turnov je partnerem projektu „Naplnění krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Libereckého kraje“, který usiluje o podporu polytechnického vzdělávání. Cílem je, aby pro stále vyšší počet žáků bylo samozřejmé pracovat s CNC a robotickými zařízeními.

U strojírenských oborů se navrhuje zvýšení počtu pracovišť, která jsou schopna žákům nabídnout ověřování praktických dovedností na CNC obráběcích strojích, případně robotických zařízeních.

Vzhledem k příchodu zahraničních investorů do Libereckého kraje se stále více zaměstnavatelů obrací na OHS Turnov s prosbou o možnost vykonávání praxe na jejich pracovišti. Žáci tříletých učebních strojírenských oborů se tak již od druhého ročníku seznamují s reálnou praxí, čímž se zvyšují jejich odborné i jazykové znalosti. Dlouhodobým záměrem MŠMT a Libereckého kraje je podpora řemeslných oborů. Žáci těchto oborů však mají jen velmi málo možností konfrontovat se s vrstevníky ze zahraničí. V oboru Jemný mechanik (Optik) se také jeví nízký počet stáží jako diskriminační faktor. Někteří žáci učebních oborů mají lepší studijní výsledky než žáci studijních oborů, přesto byli žáci studijních oborů upřednostňováni. **Následujícím návrhem je proto rozšíření možnosti stáží i pro tyto žáky.**

Posledním návrhem vzhledem k rostoucímu zájmu sociálních partnerů z Německa o realizace odborných praxí v jejich zařízeních je **rozšířit počet zemí, ve kterých by mohly být pracovní stáže realizovány.**

6 Závěr

Tato diplomová práce se zabývala rozšiřováním jazykových znalostí prostřednictvím Erasmus+ na OHS Turnov. Hlavním cílem bylo determinovat celkový přínos Erasmus+ na výše zmíněné střední škole. K objektivnímu zhodnocení bylo nutné nejdříve zpracovat teoretická východiska současné literatury zabývající se projektem Erasmus+.

Analýzou interních zdrojů příspěvkové organizace byla zajištěna data, která vedla k vyhodnocení přístupu a vztahu žáků střední školy ke vzdělávání v cizím prostředí. Bylo zjištěno, že žáci se byli schopni bez problémů zorientovat v jiné zemi a velmi rychle se přizpůsobili i kulturním zvláštnostem. Všichni dotazovaní konstatovali, že Angličané a Irové jsou moc milí a přívětiví lidé, kteří jsou hrdí na svou zemi, kulturu a velmi si váží královské rodiny. Dále z interního šetření vyplynulo, že žáci se velmi rychle přizpůsobili zvyklostem zahraničních pracovních týmů, což také přispělo k jejich rychlému osamostatnění.

Ke zhodnocení naplnění dílčího cíle, jak posoudit zda jsou zahraniční stáže přizpůsobeny studijního zaměření účastníků, došlo aplikací kvantitativního a kvalitativního výzkumu, konkrétně dotazníkového šetření zaměřeného na žáka, rodiče i vedení školy. Z výsledku šetření vyplynulo, že program Erasmus+ v OHS Turnov přispívá nejvýrazněji k zlepšení v anglickém jazyce a to zejména v mluveném projevu, kde žáci ztratili zábrany aktivně používat cizí jazyk, zároveň si také rozšířili slovní zásobu a to jak v oblasti každodenního dorozumívání se, tak i v odvětví odborném. Žáci se také naučili sami se o sebe postarat a zúčastnili se pracovní stáže, kde byli poprvé bez zázemí vlastní rodiny. Nové pro účastníky bylo i používání místních technologií, museli se naučit používat cizojazyčné verze.

Z pedagogického výzkumu a dotazníkové šetření vychází zhodnocení, zda je výše poskytnutých finančních prostředků adekvátní. 95 % respondentů uvedlo, že finanční prostředky grantem poskytnuté pro ně byly dostačující. Pouze 5 % chlapců odpovědělo, že množství stravy neodpovídalo jejich nárokům a byli nuceni si kupovat více potravin. Toto konstatování pramení z toho, že v Anglii jsou náklady na nákup potravin vyšší, než na co jsou žáci zvyklí v ČR. Šetřením bylo zjištěno, že finanční grant je stejně dostačující, jak pro účastníky pracovní stáže v Anglii, tak i v Irsku.

Ověření zlepšení prospěchu proběhlo na základě dat, která byla vygenerována z programu Bakalář. Sledovaným předmětem byl Anglický jazyk. Porovnávaly se známky před stáží, po

stáží a známka na maturitním vysvědčení. První důležitý fakt je, že si všichni žáci maturitního oboru zvolili jako maturitní předmět právě Anglický jazyk. Výsledky prokazují, že největší zlepšení jazykových znalostí nastalo v 3. ročníku mezi prvním a druhým pololetím, kde se až 65% studentů zlepšilo. Nejzajímavější je porovnání známky ve 3. ročníku v 1. pololetí se známkou maturitní. Až 72 % studentů má lepší známku. Průměr hodnoceného předmětu u absolventů pracovní stáže se zlepšil z 1,94 na 1,39.

Na základě zjištěných skutečností z kvalitativního a kvantitativního výzkumu byla navržena opatření nebo doporučení, která mají za cíl zkvalitnit vytváření strategických partnerství pro realizaci pracovních zahraničních stáží. Zaměřit se na implementaci inovativní praxe v regionálních a evropských úrovních, a to prostřednictvím převážně neformálního vzdělávání, které vychází z odborného zaměření dané školy. Praktickým přínosem diplomové práce je změna realizace přípravy uchazečů o zahraniční stáž a zapojení rodičů do této přípravy, viz opatření navrhované v kapitole 5.5.

Stále větší počet uchazečů o zahraniční stáže je motivací i pro pedagogické pracovníky a vedení školy, aby ve výměně zkušeností mezi evropskými partnery pokračovali.

Prostřednictvím zavádění těchto inovativních postupů vede ke zvyšování kvality vzdělávacího procesu, nejenom v jazykových znalostech, ale i v odborných dovednostech. Žáci obdrží po absolvování zahraniční praxe hodnocení zaměstnavatele (ECVET) což je významnou součástí EUROPASSU. Dle zkušeností školy je o tyto absolventy vyšší zájem na trhu práce. Tím se naplňuje záměr Evropské unie, který byl zveřejněn v dokumentu Strategie Evropa 2020. Ten představuje hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie. Uskutečňuje se tak plnění prvního a čtvrtého bodu hlavních cílů Strategie Evropa 2020.

Výsledky budou využity Obchodní akademií, Hotelovou školou a Střední odbornou školou, při tvorbě Školního akčního plánu na podporu rozvoje vzdělávání na období 2017 až 2019.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné zdroje

BRDEK, Miroslav a Helena VYCHOVÁ. *Evropská vzdělávací politika: programy, principy a cíle*. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-86395-96-0.

CYHELSKÝ, Lubomír a Eduard SOUČEK. *Základy statistiky*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2009. ISBN 978-80-7408-013-5.

ČERMÁK, Josef. *Nové universum A-Z: všeobecná encyklopedie*. Praha: Knižní klub, 2003. Universum. ISBN 80-242-1069-x.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vydání. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0139-7.

Dům zahraniční spolupráce. *ECVET v praxi*. Praha: DZS, 2014. ISBN 978-80-87335-67-3.

Dům zahraničních služeb. *ECVET: evropský systém pro zvýšení kvality mobility v odborném vzdělávání: otázky a odpovědi*. Praha: Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, 2013. ISBN 978-80-87335-52-9.

Dům zahraničních služeb. *Zpráva o účasti České republiky v Programu celoživotního učení 2007-2011*. Praha: Dům zahraničních služeb, 2011. ISBN 978-80-87335-30-7.

ECVET: *evropský systém pro zvýšení kvality mobility v odborném vzdělávání: příklady*

Erasmus+ příručka k programu. Evropská Komise, verze 1. (2017)

GAVORA, Peter. *Tvorba výskumného nástroja pre pedagogické bádanie*. Bratislava: SPN, 2012. ISBN 978-80-10-02353-0.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. Edice pedagogické literatury. ISBN 8085931796.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

KALOUS, Jaroslav a Arnošt VESELÝ. *Teorie a nástroje vzdělávací politiky*. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1260-7.

PALATA, Luboš. *Studentské výměny přinesly Evropě milion dětí*. MF DNES XXVIII/137 (2017):1 a 8.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 4., aktualiz. vyd. [i.e. Vyd. 5.]. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-416-8.

PRŮCHA, Jan. *Pedagogická evaluace: hodnocení vzdělávacích programů, procesů a výsledků*. Brno: Masarykova univerzita, 1996. ISBN 80-210-1333-8.

SOUČEK, Eduard. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006. ISBN 9788086730066.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. 2. české vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1425-2.

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody I*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2007. ISBN 9788021316720.

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2008. ISBN 978-802-1317-369.

7.2 Internetové zdroje

Amigas.cz, *Evropský referenční rámec* [online]. © 2017 [cit. 2017-11-24]. Dostupné z WWW: <http://amigas.cz/evropsky-referencni-ramec>

CZSO.cz, *Evropané a jejich jazykové znalosti* [online]. © 2017 [cit. 2017-12-13]. Dostupné z WWW:http://www.czso.cz/csu/czso/evropane_a_jejich_jazykove_znalosti

Dům zahraniční spolupráce, *ECVET* [online]. © 2018 [cit. 2018-02-10]. Dostupné z WWW: <http://www.naerasmusplus.cz/cz/reformy-a-systemy-vzdelavani-ecvet/>

Dům zahraniční spolupráce, *EPALE* [online]. © 2018 [cit. 2018-02-05]. Dostupné z WWW: <http://www.naerasmusplus.cz/cz/site-a-centralizovane-aktivity-epale/>

Dům zahraniční spolupráce, *EURODESK* [online]. © 2018 [cit. 2018-02-03]. Dostupné z WWW: <http://www.naerasmusplus.cz/cz/site-a-centralizovane-aktivity-eurodesk/>

DZS.cz, *Erasmus plus* [online]. © 2017 DZS.CZ [cit. 2017-05-19]. Dostupné z WWW: <http://www.dzs.cz/cz/erasmus-plus/>

Ec.europa.eu, *Program Erasmus plus* [online]. © 2017 [cit. 2017-09-21]. Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/news/erasmus-generation-declaration-30-proposals-future-erasmus_en

EurActiv.cz, *Zprávy z EU v českých souvislostech* [online]. © 2004 [cit. 2017-06-20]. Dostupné z WWW: <http://euractiv.cz/factsheet/prumysl-ainovace/erasmus-000103/>

EUROPEAN COMMISSION, *Education and training* [online]. © 2017 [cit. 2017-11-23]. Dostupné z WWW: https://ec.europa.eu/info/education/set-projects-education-and-training/erasmus-funding-programme_cs

EUROPEAN COMMISSION, *History of the ERASMUS Programme*. [online]. © 2012 [cit. 2017-06-23]. Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/education/erasmus/history_en.htm

EUROPEAN COMMISSION, *Organizace*. [online]. © 2017 [cit. 2017-10-13]. Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/overview-0_cs

EUROPEAN COMMISSION, *Příručka k programu* [online]. © 2017 [cit. 2017-12-28]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmusplus/sites/erasmusplus/files>

EUROPEAN COMMISSION, *Příručka k programu* [online]. © 2016 [cit. 2017-09-29]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmusplus/sites/erasmusplus/files>

EUROPEAN COMMISSION, *The 30th Anniversary and You*. [online]. © 2017 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z WWW: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmusplus/anniversary/>

Jazyky.com, *Stupně znalosti podle rady evropy* [online]. © 2006 [cit. 2017-01-27]. Dostupné z WWW: <http://www.jazyky.com/stupne-znalosti-podle-rady-evropy/>

MSMT.cz, *Erasmus plus* [online]. © 2017 [cit. 2017-06-22]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/erasmus>

MSMT.cz, *Evropa 2020* [online]. © 2013 [cit. 2017-06-25]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/strategie-evropa-2020>

MSMT.cz, *Strategie vzdělávací politiky* [online]. © 2018 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>

NAEP.cz, *Program celoživotního učení* [online]. © [cit. 2017-06-05]. Dostupné z WWW: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=17&

Naerasmusplus.cz, *O programu Erasmus plus* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-13]. Dostupné z WWW: <http://www.naerasmusplus.cz/cz/o-programu/>

Naerasmusplus.cz, *Projekty mobility osob* [online]. © 2018 [cit. 2018-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.naerasmusplus.cz/cz/projekty-mobility-osob/>

Nuov.cz, *Vzdělávání v EU* [online]. © 2015 [cit. 2017-12-15]. Dostupné z WWW: <http://www.nuov.cz/vzdelavani-v-eu>

Ohsturnov.cz, *Zprávy z pracovní stáže* [online]. © 2017 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z WWW: <http://www.ohsturnov.cz/files/bleha.pdf>

Vilacerych.cz, *Ladislav Čerych* [online]. © 2017 [cit. 2017-06-04]. Dostupné z WWW: <http://www.vilacerych.cz/historie/ladislav-cerych/>

Vláda.cz, *Evropské záležitosti* [online]. © 2018 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z WWW: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>

VoxEurop.eu, *Erasmus, továrna na Evropany* [online]. © 2014 [cit. 2017-05-14]. Dostupné z WWW: <http://www.voxeurop.eu/cs/content/article/16471-erasmus-tovarna-na-evropany>

7.3 Ostatní zdroje

OHS Turnov

- a) OHS Turnov, Výroční zpráva 2009
- b) OHS Turnov, Zřizovací listina 2017
- c) OHS Turnov, Interní zdroje 2013-2017

Rozhovor s vedením OHS Turnov

Rozhovor se zákonným zástupcem účastnice projektu

Rozhovor s účastnicí pracovní stáže

8 Přílohy

Příloha 1: Hypotéza

Známky z AJ				
	před	po	d	změna
1.	3	1	2	+
2.	4	2	2	+
3.	1	2	-1	-
4.	2	1	1	+
5.	3	2	1	+
6.	3	2	1	+
7.	4	3	1	+
8.	3	2	1	+
9.	1	1	0	
10.	2	2	0	
11.	2	2	0	
12.	1	2	-1	-
13.	2	1	1	+
14.	2	2	0	
15.	1	1	0	
16.	1	1	0	
17.	2	1	1	+
18.	2	1	1	+
19.	3	1	2	+
20.	2	2	0	
21.	2	1	1	+
22.	3	3	0	
23.	3	2	1	+
24.	2	1	1	+
25.	2	1	1	+
26.	2	1	1	+
27.	2	2	0	
28.	2	2	0	
29.	2	2	0	
30.	2	2	0	

31.	1	1	0	
32.	1	1	0	
33.	2	1	1	+
34.	1	1	0	
35.	2	1	1	+
36.	2	1	1	+
37.	2	1	1	+
38.	2	1	1	+
39.	2	2	0	
40.	1	2	-1	-
41.	1	1	0	
42.	1	2	-1	-
43.	1	2	-1	-
44.	3	1	2	+
45.	1	1	0	
46.	2	1	1	+
47.	2	1	1	+
48.	4	1	3	+
49.	2	2	0	
50.	1	2	-1	-
51.	1	1	0	
52.	3	3	0	
53.	2	2	0	
54.	1	1	0	
55.	1	2	-1	-
56.	2	2	0	
57.	3	1	2	+
58.	1	1	0	
59.	1	1	0	
60.	1	1	0	
61.	3	1	2	+
62.	3	2	1	+

63.	4	2	2	+
64.	2	2	0	
65.	1	1	0	
66.	3	1	2	+
67.	2	1	1	+
68.	3	2	1	+
69.	3	1	2	+
70.	2	1	1	+
71.	2	1	1	+
72.	2	1	1	+
73.	1	1	0	
74.	1	1	0	
75.	1	2	-1	-
76.	3	1	2	+
77.	2	1	1	+
78.	1	1	0	
79.	2	1	1	+
80.	1	2	-1	-
81.	1	1	0	
82.	2	1	1	+
83.	2	1	1	+
84.	1	1	0	
85.	1	1	0	
86.	1	1	0	
87.	2	1	1	+
88.	2	1	1	+
89.	1	1	0	
90.	3	1	2	+
91.	2	1	1	+
92.	3	1	2	+

Příloha 2: Dotazník pro účastníky

Dotazník pro účastníky

Vážená žákyně, vážený žáku,

ráda bych Vás požádala o pravdivé vyplnění následujícího dotazníku. Dotazník je zcela anonymní, a jeho výsledky budou použity ke zpracování diplomové práce na téma „Rozšiřování jazykových znalostí prostřednictvím Erasmu+ na OHS Turnov“. Dotazník je složen z 16 otázek, kdy u každé z nich, není-li uvedeno jinak, je třeba zaškrtnout pouze jednu odpověď z výběru.

Předem Vám velmi děkuji za Vaši ochotu i čas věnovaný vyplnění tohoto dotazníku.

Bc. Michaela Horníková, DiS.
Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta

1. Uveďte, prosím, Vaše pohlaví:

MUŽ ŽENA

2. Jaký obor studujete?

☐ UČEBNÍ	☐ STUDIJNÍ
☐ Nástrojař	☐ Hotelnictví
☐ Obráběč kovů	☐ Obchodní akademie
☐ Strojní mechanik	☐ Cestovní ruch
☐ Jemný mechanik	☐ Strojírenství
☐ Kuchař - číšník	

3. Jak jste se dozvěděl (a) o programu Erasmus+?

od učitele od minulých účastníků z prezentace školy z webu školy

jiným způsobem

4. Co Vás motivovalo k vyjetí do zahraničí? (můžete zaškrtnout více možností)

- zlepšení jazykových znalostí prohloubení znalostí v oboru samostatnost
 poznání země nová přátelství požadavek rodičů
 jiný důvod

5. Jaká byla Vaše cílová země?

- Anglie Irsko

6. Pokryl finanční grant z programu Erasmus+ Vaše skutečné náklady spojené s vyjetím do cizí země?

- Ano Ne

7. Jak byste ohodnotil (a) Vaše jazykové znalosti **před** zahraniční stáží?

8. Jak byste ohodnotil (a) Vaše jazykové znalosti **po** zahraniční stáží?

9. Jak byste zhodnotil (a) svoje začlenění mezi spolupracovníky v dané zemi?

10. Jak byste ohodnotil (a) osobní přínos?

11. Jak byste celkově ohodnotil (a) program Erasmus+?

12. Doporučil (a) byste pracovní stáž v zahraničí dalším zájemcům?

- ANO NE NEVÍM

13. Měl (a) byste zájem o další pobyt v zahraničí?

ANO NE NEVÍM

14. Myslíte si, že Vám program Erasmus+ pomůže při hledání potenciálního zaměstnání?

ANO NE NEVÍM

15. Změnil byste něco na organizaci zahraniční stáže?

ANO NE NEVÍM

16. Odpovídalo Vaše pracovní umístění Vašemu studijnímu oboru?

ANO NE

Příloha 3: Přihláška na zahraniční stáž

Erasmus+

Jméno a příjmení: _____

Třída: _____

E-mail: _____

Mám zájem o praxi v (zakroužkujte):

a) v Irsku

b) v Anglii (Portsmouth)

Vyplňte následující údaje podle posledních 3 vysvědčení:

	II. pol. prvního ročníku	I. pol. druhého ročníku	II. pol. druhého ročníku
Známka cizího jazyka			
Celkový prospěch - průměr			
Absence - počet hodin			

Napište, co od pobytu v zahraničí očekáváte:

Napište, jaké jsou Vaše silné stránky, a uveďte důvody, proč byste měl/a být vybrán/a právě Vy.

Jsem si vědom, že na účast na zahraniční stáži není právní nárok a že výběr účastníků je výsledkem jednání hodnotící výběrové komise složené z pedagogů školy.

Jsem si vědom/a, že podmínkou účasti na stáži je absolvování celoročního přípravného kurzu a souhlasím s tím.

Datum a podpis studenta: _____

Souhlasím s případnou účastí mé dcery / mého syna na zahraniční stáži (*vyplní se pouze u neplnoletých žáků*).

Datum a podpis zákonného zástupce: _____

Příloha 4: Pracovní deník

Pracovní deník

Jméno účastníka: Nicole

Přijímající organizace: Hi Media/Cobh Museum

Stručná charakteristika firmy:

HI MEDIA - Jedná se o nakladatelství časopisu, jenž je vydáván každý měsíc. Časopis je rozdělen podle tematického zaměření na více dílů. Zabývá se především významnými událostmi v daném měsíci a také životním stylem, businesssem, módou a vařením. Články v časopisech jsou částečně psané nezávislými redaktory.

COBH MUSEUM- Je to malé muzeum, které se nachází v budově bývalého kostela. Každý rok se soustředí na jiné téma, tudíž je expozice nestálá. Například tento rok je tam zaměření na život koní během 1. světové války a dále loď Lusitánie. A jako bonus je tam vystavená sušenka, kterou našli právě na lodi Lusitánie. Střídá se tam spousta pracovníků, jelikož každý pracuje pouze 3 dny a jelikož teprve začala sezóna, každý den přichází do muzea pouze pár návštěvníků.

Stručná charakteristika pracovní náplně:

HI MEDIA - Zadávání adres firem ze zlatých stránek do databáze na pc, odesílání pozvánek a příloh časopisů významným odběratelům.

COBH MUSEUM – Prodávání vstupenek návštěvníkům muzea, menší úprava expozice, evidence všech vystavených exponátů, vylepšování a dodělávání dosavadních materiálů v expozici

Pracovní den číslo	Datum	Vykonávané pracovní činnosti
1	23. 3. 15 (po)	Nejprve jsme si v ranních hodinách prohlédli město Cork a jeho nejvýznamnější památky. Poté jsme navštívili i Rubicon Centre, tedy významnou univerzitu. A nakonec jsme se přepravili do agentury, kde jsme se setkali s Cathy, jenž nám poskytla základní informace o tom, jak se chovat v rodinách a také v našich zaměstnáních. Po této schůzce jsme se vrátili zpět do centra Corku, kde byl rozchod.
2	24. 3. 15 (út)	Ráno jsem poprvé nastoupila do zaměstnání. Nejprve jsem se seznámila se všemi kolegy a především mým nadřízeným. Poté jsem si prohlédla celou budovu, tedy kanceláře a sklad. A když jsem byla s celým prostředím řádně seznámena, dostala jsem práci, což bylo zapisování adres ze zlatých stránek do databáze na PC. Tato databáze slouží k hromadění kontaktních údajů o všech firmách v Corku.
3	25. 3. 15 (st)	Po ranním příchodu do práce jsem se seznámila s úkolem od nadřízeného, jenž se týkal rozesílání povánek blízkým lidem z okolních firem. Byly to pozvánky týkající se pozvání na společenskou akci pořádanou právě mým nadřízeným, Michael Muahy, pro udržení dobrých partnerských firemních vztahů.

		A po provedení tohoto úkolu jsem dále pokračovala v úkolu z předchozího dne, tedy tvoření databáze na PC.
4	26. 3. 15 (čt)	Hned po příchodu do práce jsem dostala za úkol rozeslat nejbližším společníkům firmy nově vydané díly magazínu, jenž se týkaly podnikání v Little Islandu. Časopisy dostávají, jelikož jsou v nich prezentovány jejich firmy a další konané akce. A rozesílání těchto časopisů znamenalo vložit časopis do obálky společně s účtem k zaplacení a dále nadepsání adresy doručitele. Poté jsem opět pokračovala v databázi adres.
5	27. 3. 15 (pá)	Ráno jsem přišla do práce, a pokračovala jsem ve tvoření databáze adres. Přepsala jsem přibližně 300 adres a kontaktních údajů firem v Corku, což mi zabralo převážně celý den v práci. A necelou hodinu před odchodem z práce domů mě požádala kolegyně o výpomoc s odesláním seznamů firem na e-mail nadřízeného, jenž spolupracující v organizaci LIBA (sdružení firem v Little Island pro zlepšení jejich podnikání).
6	30. 3. 15 (po)	Po příchodu do práce jsem nejprve poznala další zaměstnankyni firmy, jenž měla předchozí týden dovolenou. Jedná se o marketingovou pracovníci ve firmě, zabývající se i propagací a hledáním nových partnerů pro firmu. A poté jsem pokračovala ve své běžné práci jako ostatní předchozí dny, a to v psaní kontaktních údajů o firmách v Corku do databáze na počítači. A to jsem dělala po celý den.
7	31. 3. 15 (út)	Již po příchodu do práce si mě odchytila jedna kolegyně s prosbou o nalezení telefonních čísel restaurací v okrese Cork, potřebných pro obvolání kvůli připravované soutěže do nového dílu časopisu týkajícího se jídla v restauracích. A po nalezení všech telefonních čísel restaurací na internetu a ve Zlatých stránkách jsem pokračovala v každodenní práci, tedy ve tvoření databáze.
8	1. 4. 15 (st)	Po příchodu do práce jsem dostala od mého nadřízeného e-mail, že mám jít pomáhat do marketingu. Ukázali mi, jak se dělá propagace časopisu. Pak jsem pokračovala ve stejné činnosti jako ostatní dny, tedy ve tvoření databáze na pc. Za tento den jsem zvládla do počítače přepsat okolo 270 adres. A ještě než jsem odešla z práce, tak jsem pomohla kolegyni s obslužením hostů na schůzce u nadřízeného.
9	2. 4. 15 (čt)	Po ranním příchodu do práce jsem pokračovala z předchozích dnů ve tvoření databáze na PC po celé dopoledne a poté jsem dostala od kolegyně dokumenty s názvy a adresy firem, ke kterým potřebovala najít telefonní čísla. Našla jsem tedy pro 50 firem telefonní čísla, což mi zabralo chvíli času. A poté jsem opět pokračovala v databázi až po celý zbytek pracovní doby.
10	3. 4. 15 (pá)	Hned po příchodu do práce jsem si pustila databáze na PC a dělala je opět celé dopoledne. A poté, jelikož jsem byla tento den naposledy v této práci, jsem si vytiskla všechny potřebné dokumenty nutné k podepsání od nadřízeného (Europass a Placement Evaluation). Po vyřízení této korespondence jsem

		opět pokračovala v databázi, jenž mi vycházelo až do konce pracovní doby.
11	6. 4. 15 (po)	Poprvé jsem nastoupila do nové práce, která nahradila mé předchozí pracoviště. Jelikož je to Velikonoční pondělí, nastoupila jsem do práce později, tedy až kolem poledního. Nejprve jsem se seznámila celkově s budovou, která je unikátní svou stavbou. Muzeum se totiž nachází v budově bývalého kostela, což je velice zajímavé a netradiční. Poté mi jedna ze zaměstnankyň ukázala prostředí kanceláře a provedla mě trochu expozicí, jež je tento rok zaměřená na loď Lusitánii a na život koní během 1. světové války. A jelikož to byl první den otevření muzea v tomto roce, nikdo tedy nepřišel a mohla jsem se do detailu seznámit s expozicí.
12	7. 4. 15 (út)	Hned po příchodu do práce přišlo 5 návštěvníků, tak jsem jim prodala vstupenky a základně popsala, z jakých částí se skládá expozice muzea. Poté přišlo pár dalších zaměstnanců muzea, a tak jsem se s nimi seznámila a také jsem se dozvěděla pár zajímavostí o následující expozici pro příští rok, kdy plánují výstavu a detailní rozebrání tradice irských tanců. A poté odpoledne jsem pomáhala kolegyni s menší propagací muzea pomocí webových stránek.
13	8. 4. 15 (st)	Po ranním příchodu do muzea jsem se hned seznámila s novou kolegyní a poté jsem hned dostala práci, která se týkala třídění fotografií a dalších papírových textů, jenž bylo potřeba zařadit do správné sekce, tedy do krabice. Tato práce mi zabrala celé dopoledne a odpoledne jsem už pomáhala kolegyni s upravováním vystavených exponátů ve vitrážích a také menším doplnění dosavadní expozice.
14	9. 4. 15 (čt)	Tento den byl opravdu krásně slunečný, a tak jsme měli opravdu hodně návštěvníků. Celé dopoledne jsem tedy prodávala vstupenky a základně seznamovala návštěvníky s částmi expozice a po polední pauze mě vyslala kolegyně s propagačními letáčky muzea do hotelu na recepci a do vedlejší muzea Maritime, které se nachází hned pod Cobh Museum. A když jsem se vrátila zpět, tak jsme ještě s kolegyní vyvěšovali upoutávky s muzeem a jeho otevírací dobou na zeď muzea pro lepší přiblížení muzea lidem zvenčí.
15	10. 4. 15 (pá)	Vzhledem k nepříliš pěknému počasí venku nebylo pro dnešní den v muzeu velké množství návštěvníků, a tak jsme to s kolegyní využili k tomu, že jsme nejprve doplnili nějaké materiály do expozice a poté jsem celé odpoledne, kdy nikdo nepřišel, evidovala všechny vystavené exponáty v expozici. To probíhalo tak, že jsem je stručně popsala, napsala jsem, do jaké sekce se řadí, dle vzhledu a takhle jsem to udělala se všemi exponáty. A mezitím také přišla fotografka, která vzala pár fotek muzea pro článek do novin a vyfotila i mě při práci.
16	13. 4. 15 (po)	Již po nástupu do práce přišli 2 návštěvníci, tudíž jsem jim prodala vstupenky a poté jsem s kolegyní hledala ve skladu nějaké nové materiály pro rozšíření expozice. A po polední

		pauze jsem začala pracovat na vylepšování dosavadních materiálů, jež si mohou v muzeu návštěvníci prohlédnout, jež se týkají lodě Lusitánie, a především lidí, kteří potopu lodi přežili. A na tomto jsem pracovala celé odpoledne, jelikož se to týkalo minimálně 4 desek.
17	14. 4. 15 (út)	Po příchodu do práce jsem dostala za úkol přepsat všechny evidované exponáty vystavené v aktuální expozici muzea z dokumentů do již předem vypracované tabulky v Excelu na PC. To mi zabralo celé dopoledne, jelikož se to týkalo přibližně 50 exponátů. A poté po polední pauze jsem poznala nového kolegu, jehož jsem krátce provedla muzeem, a po krátké prohlídce jsme společně prodávali vstupenky. A za tento den přišlo okolo 10 návštěvníků.
18	15. 4. 15 (st)	Tento den jsem hned po příchodu do práce zůstala s kolegou u prodeje vstupenek po celé dopoledne vzhledem k velkému počtu návštěvníků. A také během poledne přišla na návštěvu jedna, pro muzeum významná, paní, jež částečně muzeu přispívá penězi na jeho rekonstrukci. A hned po polední pauze jsme začali s kolegy třídit již vyřazené exponáty z expozice, tedy pohlednice a fotografie, do příslušných krabic. Každá fotografie je rozdělena do jiné krabice dle příslušného čísla na druhé straně.
19	16. 4. 15 (čt)	Po ranním příchodu do práce jsem byla nejprve chvíli u prodeje vstupenek s kolegou a poté jsem šla pomáhat kolegyni s tvořením pozvánky na akci, která se bude konat 7. května 2015 v budově musea a bude i s doprovodným programem pro návštěvníky, tedy s hudbou a průvodcem. A po dokončení designu pozvánky jsme je vytiskli a společně s kolegou jsme je vkládali do obálek, na něž jsme psali adresu lidí, kteří jsou pravidelnými návštěvníky muzea, a nebo se někdy podíleli na výpomoci v muzeu. A to nám zabralo zbytek pracovní doby.
20	17. 4. 15 (pá)	Hned po příchodu do práce jsem si vytiskla všechny dokumenty, tedy Europass a Placement Evaluation a nechala jsem je podepsat a vyplnit mou nadřízenou. Po menší administrativní práci jsem chvíli prodávala vstupenky a pak jsem se rozloučila se všemi kolegy a šla jsem na schůzku do agentury. Schůzka byla v 16:00 s Kathy v Rubicon Centre a týkala se závěrečného hodnocení, rozloučení a také podepsání všech dosavadních dokumentů. Po této schůzce jsem s kamarádkou jela domů a tím skončila moje praxe v Irsku.

Příloha 5: Vyhodnocení zahraniční stáže

Vyhodnocení zahraniční stáže

Jméno a příjmení účastníka	Kryštof
Země a místo pobytu	Anglie - Portsmouth

Název firmy	Holiday Inn Hotel Portsmouth	
Hodnocení pracovního místa a náplně práce		Známka
Pracovní úkoly odpovídaly mému studijnímu zaměření		1
V případě dotazů či problémů jsem se měl/a vždy na koho obrátit		1
Měl jsem možnost se začlenit do pracovního kolektivu		1
Tuto firmu bych doporučil/a i pro další praktikanty		1
Shrnutí a komentáře	Naučil jsem se zde spoustu nových věcí a byl jsem přijat ihned do pracovního týmu. Všichni lidé zde byli velice hodní a milí, takže jsem maximálně spokojen.	

Příjmení rodiny	Way	
Adresa	Gladys Avenue 76, Portsmouth	
Hodnocení ubytování		Známka
Dostupnost lokality MHD		1
Vybavení pokoje		2
Čistota a pořádek		4
Jídlo		3
Hostitelská rodina se mnou komunikovala		2
Byla mi jasně vysvětlena pravidla, podle kterých se mám v rodině chovat		1
Tuto rodinu bych doporučil/a i pro další praktikanty		3
Shrnutí a komentáře	Tato rodina byla velice hodná a milá a díky tomu se dali přehlednout i některé nedostatky s pořádkem. Jídlo bylo někdy dobré a někdy horší, ale spíše jen v tom, že jsem obsažené suroviny v jídle neměl v oblibě.	

Organizace projektu ze strany školy		Známka
Jazykový kurz mi pomohl se na stáž připravit		1
Semináře mi poskytly dostatek informací o stáži		1
Praktické záležitosti (letenka, pojištění atd.) byly dobře zajištěny		3
V případě dotazů či problémů jsem se měl/a na koho obrátit		1
Doprovodná osoba mi pomohla s adaptací v místě pobytu		1
Doprovodná osoba nám nabídla kvalitní doprovodný program		1
Shrnutí a komentáře	Vše v pořádku. Jediné, co mi vadilo, bylo, že jsem se o svém pracovním místě dozvěděl až dva dny před odjezdem a nebyl pak už čas na zajištění případného oblečení či vybavení.	

Organizace projektu ze strany zahraniční agentury		Známka
Úvodní schůzka v agentuře mi poskytla důležité informace týkající se práce i pobytu		1
V případě dotazů či problémů jsem se měl/a na koho obrátit		1
Agentura byla ochotná řešit případné problémy		1
Agentura měla přehled o tom, jak má stáž probíhá		1
Agentura pracovala profesionálně		1
Shrnutí a komentáře	Agenturu jsem viděl sice jenom na začátku a na konci, ale měl jsem z ní a ze všech zaměstnanců zde dobrý pocit.	

Přínosy stáže	Odpověď
Co vám přinesla práce v zahraniční firmě?	Naučení se samostatnosti, porozumění daným úkolům, zlepšení v anglickém jazyce, pracování v týmu, jak si zorganizovat práci, komunikaci s hosty a kolegy, nové pracovní metody a způsoby řízení, obohacení odborné slovní zásoby.
V čem jste se nejvíce zlepšil/a z hlediska angličtiny?	V porozumění ostatním a lepším vyjadřování se.
Jaké nové zkušenosti jste získal/a díky pobytu v zahraničí?	Jak být samostatný, naučit se zvyklostem občanů a sžít se s běžným životem v Anglii, používání MHD v zahraničí, nakupování zde a komunikace s tamními lidmi.
Co nového jste se dozvěděl/a o navštívené zemi? Jaká místa/akce jste navštívil/a?	Navštívil jsem všechny části města Portsmouth se všemi hlavními body, dále také Londýn, Brighton a Isle of Wight, kam jsem se dostal za pomoci vznášedla. Zažil jsem také průběh Velikonoc v Anglii a jejich oslavu.
V čem spatřujete největší přínos stáže?	Ve zlepšení svých pracovních i sociálních vlastnostech, odstranění špatných zvyků při práci a v dovednosti dokázat pracovat v týmu. Umět se o sebe postarat a po nějakou dobu žít v zahraničí a především umět hospodařit s penězi. A nakonec ve zdokonalení anglického jazyka.

Příloha 6: Vyhodnocení zahraniční stáže

Vyhodnocení zahraniční stáže

Jméno a příjmení účastníka	Kateřina
Země a místo pobytu	Anglie, Portsmouth

Název firmy	The Groundlings Theatre	
Hodnocení pracovního místa a náplně práce		Známka
Pracovní úkoly odpovídaly mému studijnímu zaměření		2
V případě dotazů či problémů jsem se měl/a vždy na koho obrátit		1
Měl jsem možnost se začlenit do pracovního kolektivu		1
Tuto firmu bych doporučil/a i pro další praktikanty		2
Shrnutí a komentáře	Toto místo i práce mi naprosto vyhovovala. Je tam skvělý pracovní kolektiv, který práci maximálně zpříjemní.	

Příjmení rodiny	Elliot	
Adresa	1 Elphinstone road, Portsmouth	
Hodnocení ubytování		Známka
Dostupnost lokality MHD		1
Vybavení pokoje		1
Čistota a pořádek		1
Jídlo		2
Hostitelská rodina se mnou komunikovala		1
Byla mi jasně vysvětlena pravidla, podle kterých se mám v rodině chovat		1
Tuto rodinu bych doporučil/a i pro další praktikanty		1
Shrnutí a komentáře	Ubytování bylo naprosto v pořádku. Klidně bych doporučila dalším.	

Organizace projektu ze strany školy		Známka
Jazykový kurz mi pomohl se na stáž připravit		1
Semináře mi poskytly dostatek informací o stáži		1
Praktické záležitosti (letenka, pojištění atd.) byly dobře zajištěny		1
V případě dotazů či problémů jsem se měl/a na koho obrátit		1
Doprovodná osoba mi pomohla s adaptací v místě pobytu		1
Doprovodná osoba nám nabídla kvalitní doprovodný program		1
Shrnutí a komentáře	Organizace ze strany školy byla naprosto bezchybná. Vždy jsem včas věděla vše, co jsem potřebovala.	

Organizace projektu ze strany zahraniční agentury		Známka
Úvodní schůzka v agentuře mi poskytla důležité informace týkající se práce i pobytu		1
V případě dotazů či problémů jsem se měl/a na koho obrátit		1
Agentura byla ochotná řešit případné problémy		1
Agentura měla přehled o tom, jak má stáž probíhá		1
Agentura pracovala profesionálně		1
Shrnutí a komentáře	I organizace ze zahraniční strany byla bezchybná, snažili se nám co nejvíce pomoci a pobyt nám co nejvíce usnadnit.	

Přínosy stáže	Odpověď
Co vám přinesla práce v zahraniční firmě?	Schopnost přizpůsobit se zcela jiným lidem s jinou kulturou, samostatnost,
V čem jste se nejvíce zlepšil/a z hlediska angličtiny?	Porozumění, hovorové výrazy, každodenní angličtina
Jaké nové zkušenosti jste získal/a díky pobytu v zahraničí?	Pochopení britské mentality, jejich kultury
Co nového jste se dozvěděl/a o navštívené zemi? Jaká místa/akce jste navštívil/a?	Portsmouth, Londýn (Buckingham Palace, Trafalgar Square, St. Pauls Cathedral,...)
V čem spatřujete největší přínos stáže?	Zkusit si žít měsíc úplně jinde mimo mou rodinu, spoléhat se hlavně na sebe